

TESVİYE

MASONLAR İÇİN AYLIK DERGİ

YIL: 3

KASIM 1994

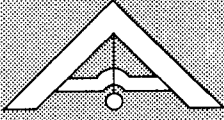
SAYI: 14

29 EKİM 1994, SAAT TAM 14.00
KARDEŞLERİMİZ ATA'NIN HUZURUNDA

29 EKİM 1994

TESVİYE

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASININ AYLIK DERGİSİDİR

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına
İmtiyaz sahibi : **Suha AKSOY**

Yazı İşlerini fiilen idare eden : **Celil LAYIKTEZ**

NURUZİYA SOKAĞI 21, BEYOĞLU - İSTANBUL TEL.: 249 24 51
DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.
ÜYELERE MAHSUSTUR. PARA İLE SATILMAZ

CİLT : 3

SAYI : 14

KASIM 1994

İÇİNDEKİLER

2. Tesviye'den	Celil LAYIKTEZ
3. Yüce Atatürk	Can ARPAÇ
4. Ankarada Cumhuriyet Bayramı.....	Tesviye
7. Atatürk ve 19 Sayısı	İsmail İŞMEN
9. Krali Ark (Royal Arch) Derecesi	Celil LAYIKTEZ
14. "Mark Master" Derecesi	Haluk BİTER
17. Royal Ark Mariner
(Nuh Tufanı ve Masonluk)	Tamer AYAN
21. Eski Mason Dergilerinden	Suha UMUR
23. Türkiyede Masonluğun Kurulmasına
Dair Bir Belge	İsmail İŞMEN
29. "Dış Temaslar İçin Kılavuz: XIV
Kanada	Celil LAYIKTEZ
32. Merak Ettiklerimiz	Tesviye
33. Masonların Dünyasında bir Gezinti	Tesviye
38. Bulmaca	Tesviye
39. Synopsis	Tesviye

KAPAK RESMİ

29 EKİM 1994, SAAT TAM 14.⁰⁰
KARDEŞLERİMİZ ATA'NIN HUZURUNDA

TESVİYE'DEN

Sevgili Kardeşlerim,

29 Ekim 1994 günü tam saat 14.00 de Amtkabir'de muhteşem bir mason topluluğu vardı. Dış ve iç kapak resimlerimizde ve s.4 deki röportajda sizlere o günkü duygularımızı yansıtmaya çalıştık. Büyük Üstad'ın Anıt Kabir imza defterine Yüce Atatürk'e yazdığı mesaj dergimizin ilk yazısını oluşturmaktadır.

Atatürk haftasında localarımızda Cumhuriyet, lâiklik, demokrasi, Atatürk Devrimleri konularında muhtelif konuşmalar yapılmıştır. Şüphesiz ki bunların en ilginç, 29 Ekim günü Ankara Vâdi Evinde Prof. Dr. Ömer Lalik, Prof. Dr. Gülnihal Bozkurt, Prof. Dr. Seçil Akgün ve Prof. Dr. Halime Oygur'un organize ettikleri paneldi. Panel esnasında tutmaya çalıştığım notlarla sizlere bir özet sunmaya çalıştım. Ankara'daki K.lerimiz konuşma metinlerini teypten deşifre ederek verebilirlerse, 15. ci sayımızda paneli tam metin olarak vereceğiz.

— 1965 yılında Büyük Locamızı tahsis eden İskoçya Bü. L. Bü. Üs. Lord Bruce, yeni ünvanıyla Lord Elgin, bu defa ülkemizde 1860 lı yıllarda kurularak 1924'e kadar var olan Royal Arch Şapitrlerini uyandırmayı teklif etmektedir. Hepimizi ilgilendiren bu konu dergimizin 9. cu sayfasından itibaren işlenmektedir. İzmir ve İstanbul'da kurulan R.A. Şapitrlerinin beratlarının birinci sayfalarının küçültülmüş fotokopilerini s. 12 ve 13'de yayınladık.

— Türkiye Büyük Locası (Meşrik-i Azam) 13 Temmuz 1909 günü Yüksek Şûrası tarafından kuruldu. Yüksek Şûra ise, aynı yıl, 3 Mart 1909 tarihinde Belçika Y.Ş. nın görevlendirdiği Prens Aziz Hasan Paşa ve yardımcıları Kont Eugène Goblet d'Aviella, ile Joseph Sakakini K.ler tarafından kuruldu. Bu olaylarla ilgili bir belgeyi, Prens Aziz Hasan Paşa ve J. Sakakini K.lerin fotoğraflarıyla birlikte s. 23'de bilgilerinize sunduk.

— Dergimizde yayınladığımız "Ziyaret için Kılavuz" dizisi bu sayımızda Kanada ile sona eriyor. Bu diziyi hazırlarken Kent Henderson K.in "Masonic World Guide" eserinden faydalandık ve sekreterliğimizde toplanan yakın tarihli bilgilerle güncel hale getirdik ve tamamladık.

— Merak ettiklerimiz bahsinde (s. 32) Avrupa'da muhtelif büyük localarda masonik eğitimin nasıl yapıldığını örneklerle sergiledik. İnaniyoruz ki bu örneklerden ilham alarak münferit localarda kendi üyeleri için, 2. Nâ. dan 5 dakikalar yerine daha verimli eğitim çalışmaları yapılabilir.

— Dış haberlerde son zamanlar dış masonik basında, hakkımızda sık sık çıkmaya başlayan yazılardan birkaç örneğe ve İngiltere'den Mason Eşleri ile ilgili bir okuyucu mektubuna (s. 37) yer verdik.

Kardeşçe sevgi ve saygılarımla,

Celil LAYIKTEZ

29 Ekim 1994, Ankara

YÜCE ATATÜRK

Kurduğun, güçlendirdiğin ve bize emanet ettiğin lâik Cumhuriyetimizin 71. yaşgünü nedeniyle duyduğumuz büyük mutluluğu seninle paylaşmaya geldik.

Vatanımıza, ilkelerine ve sevgine gönül vermiş Türk Masonları olarak eşlerimiz ve çocuklarımızla, huzurunda and içeriz ki; Yaktığın ışığı daima canlı tutup, Türkiyemizi insan kişiliğine saygılı, özgür ve aydınlık bir ülke olarak yarınlara taşımak için; içeriden ve dışarıdan gelebilecek her türlü tehlikeyi göğüslemeye çalışmak hepimizin en onurlu görevi olacaktır.

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR
BÜYÜK LOCASI DERNEĞİ
BÜYÜK ÜSTADI
CAN ARPAÇ

29 Ekim 1994, Anıt Kabir imza defteri

ANKARA'DA CUMHURİYET BAYRAMI

— ANIT KABİR ZİYARETİ

Büyük Üstat, Büyük Görevliler Kurulu üyeleri, Kardeşler 29 Ekim günü, Cumhuriyetin ilân edildiği saat tam 14.00 de Anıt Kabir'i ziyaret ettiler. Bu, Türkiye Büyük Locası olarak, Ulu Önder'i üçüncü ziyaretimiz, 2 yıl önce sayımız yaklaşık 200'dü, geçen yıl bu rakam 500'ü buldu. Bu defa 1000'i aşkın bir Kardeş topluluğu bu anlamlı görevi yerine getirdi. Tüm Ankara oradaydı. İstanbul ve İzmir'den değişik vasıtalarla Kardeşlerimiz gelmişti. Bazılarının çocukları veya torunları yanlarında veya kucaklarındaydı. Anıt Kabir'in önündeki koca alan dolmuştu ve Kardeşler hala akın akın geliyorlardı. Fotoğraf için Kardeşler basamakların üzerine davet edildiklerinde, basamaklar doldu taşı, çok Kardeş fotoğraf karesinin içine giremedi. Bu manzaranın karşısında duygulanmamak mümkün değildi. Merasim subayının eşliğinde çelengin yerine konması ve önde Büyük Üstat ve eşi olmak üzere Ti sesiyle saygı duruşundan sonra Büyük Üstadımız Anıt Kabir ziyaret defterine dergimizin ilk sayfasında yayınladığımız metni yazdı. Müze gezildikten sonra Vâdi evine dönüldü. Vâdi Evinde 71 yıllık Cumhuriyetimizin hukuk, sosyal ve ekonomik açıdan muhasebesini yapan bir panel hazırlanmıştı.

PANEL ve BALO

Bü. Üs. Yar. Pek Muh. Tuncay Kesim K. panelin açış konuşmasını yaparak, memleketimizin içinde bulunduğu duruma atfen "Yavaş yavaş acele edelim, zira yarın olmasına en çok bir gün kaldı" dedi. Panelin koordinasyonunu Çağ Muh. Locası organize etmişti; Üs. Muh. i F. Kavkeralp K., Dr. Lütfü Doğan'ın mazeretini bildirdikten sonra panelistleri aşağıdaki şekilde takdim etti:

— Panel Yöneticisi : **Prof. Dr. Ömer LALİK**

Hacettepe Üniversitesi, İşletme Bölümü Muhasebe ve Finansman Ana Bilim Dalı Başkanı.

— Panelistler : **Prof. Dr. Gülnihal BOZKURT**

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Hukuk Tarihi Ana Bilim Dalı Başkanı,

Prof. Dr. Seçil AKGÜN,

Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Tarih Bölümü Başkanı ve Unesco Kültür Komitesi Başkanı,

Prof. Dr. Halime OYGUR,

Hacettepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisadi Bilimler Ana Bilim Dalı Başkanı,

Muh. Kevkeralp K. daha sonra Başbakan Yardımcısı Sn. Murat Karayalçın, İşçileri Bakanı Sn. Nahit Menteşe ve Milli Eğitim Müsteşarı Sn. Bener Candan'ın tebrik telgraflarını okudu.

PANEL :

Prof. Dr. Gülnihal Bozkurt H. Suç işleyen yabancıların Konsolosluk mahkemelerinde, azınlıkların Cemaat Mahkemelerinde ve Müslümanların Şer'i mahkemelerde yargılandıkları karmaşık Osmanlı hukuk düzenini anlatmakla söze başladı. Tanzimatla başlayan batılılaşma hareketi ile bir de Nizamiye mahkemeleri yukarıda sayılanlara eklendi. İctihata dayanan İslam hukukunda onbinlerce çelişkili içtihat karşısında, reform olarak, ancak borçlar kanunundan ibaret olan Mecelle 1856'da ihdas edildi.

19. cu y.y.in sonu ile 20. y.y. in başlarında, reform olarak Fransa'dan, İtalya'dan İsviçre'den kanun metinleri olduğu gibi tercüme edilerek yürürlüğe kondu. Sonuç olarak bazı malum kişilerin yapmakta oldukları propagandanın aksine, batı taklitçiliği diye nitelendirdikleri hukuk reform çalışmaları Cumhuriyet devrinden çok önce Tanzimatla başladı, II. Abdülhamit, hatta Vahdettin zamanında dahi sürdü.

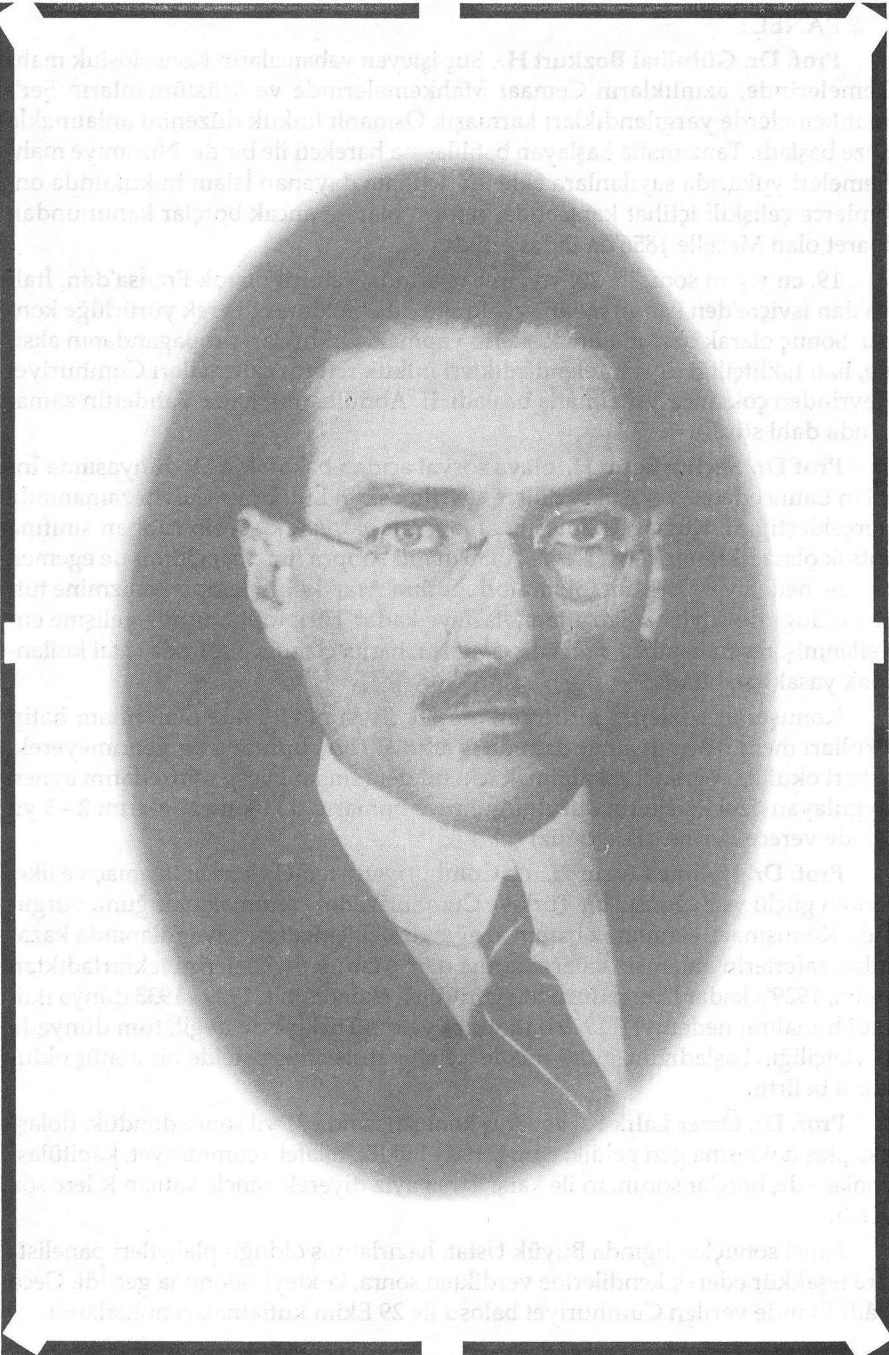
Prof Dr. Seçil Akgün H. olaya sosyal açıdan bakarak, Batı dünyasında İncil'in Latince'den, konuşulan dillere çevrilmesinin Luther ve Calvin zamanında gerçekleştiğini, Kutsal Kitaplarını anlayarak okuyan kişilerin ruhban sınıfına tutsak olmadıklarını, oysa, sözde Allah'ın dili Arapça'nın din eğitiminde egemen olması nedeniyle Osmanlı İmparatorluğunun Arap kültür emperyalizmine tutsak olduğunu söyledi. San'attan felsefeye kadar Türk toplumunda gelişme engellenmiş, resim, matbaa, hatta dış dolgusu, harita çizimi ve sofrada çatal kullanmak yasaklanabilmiş.

Konuşmacı sözlerini bitirirken meslek lisesi niteliğinde olan imam hatip okulları mezunlarının amaç dışında iş aradıklarını, bununla da yetinmeyerek, askeri okullara öğrenci sokabilmek için bu defa İmam Hatip müfredatını aynen uygulayan özel kolejlerin kurulduğunu ve bunların da ilk mezunlarını 2 - 3 yıl içinde vereceklerine dikkatimizi çekti.

Prof. Dr. Halime Oygur H. de Cumhuriyetin temel ekonomik amaç ve ilkelere güçlü ve bağımsız bir Türkiye Cumhuriyetini yaratmak olduğunu vurguladı. Konuşmacı, ekonomik bağımsızlığın desteklemediği, savaş alanında kazanılan zaferlerin anlamsız kalacaklarına dair Atatürk'ün sözlerini tekrarladıktan sonra, 1929'a kadar liberal düzende yürütülen ekonominin 1929 - 1933 dünya iktisadi bunalımı nedeniyle, 1929'dan sonra yalnız Türkiye'de değil, tüm dünyada devletçiliğin başladığını, günümüzde ise liberal sisteme genelde bir dönüş olduğunu belirtti.

Prof. Dr. Ömer Lalik K. kapanış konuşmasında 71 yıl sonra döndük, dolaştık, çıkış noktasına geri geldik; aynı şeriat - laiklik, hilafet - cumhuriyet, kapitülasyonlar - dış borçlar sorunları ile karşı karşıyayız diyerek panele katılan K.lere söz verdi.

Panel sonuçlandığında Büyük Üstat, hazırlatmış olduğu plaketleri panelistlere teşekkür ederek kendilerine verdikten sonra, kokteyl salonuna geçildi. Gece Vâdi Evinde verilen Cumhuriyet balosu ile 29 Ekim kutlamaları noktalandı.

Atatürk ve 19 Sayısı

İsmail İŞMEN

Bazı raslantılar her ne kadar olaylara bağlanamazsa da ilgi çekici olurlar. Atatürk'ün yaşantısı içinde 19 sayısının veya bu sayı katlarının tekrarı hayret verici niteliktedir. Şöyle ki:

1. Mustafa Kemal 1881 yılında doğmuş ve 1938 yılında ölmüştür. 1881 sayısı 99×19 ve 1938 sayısı 102×19 dur

2. Böyle olduğuna göre Atatürk 1900 yılları başlamadan 19 yıl önce doğmuş ve yirminci yüzyılın 38. yılında hayata gözlerini kapamıştır, $(38 = 2 \times 19)$. Öldüğünde 57 yaşında idi, $(57 = 3 \times 19)$

3. Atatürk'ün hayatı belirli bir şekilde 3×19 yıllık devrelere ayrılır:

1881-1900—Doğuşundan Harbiye Okulu öğrenciliğine kadar geçen zaman,

1900-1919- Harbiyeden Samsuna kadar geçen zaman,

1919-1938— Samsundan hayatının sonuna kadar geçen zaman.

4. Mustafa Kemal 320 kişilik Piyade Okulunu 19.lukla bitiriyor.

5. Mustafa Kemal 11 Ocak 1905 te Harp Akademisinin 57. devresini bitiriyor, $(57 = 3 \times 19)$,

6. Bu sınıfta 38 kişi idiler, $(38 = 2 \times 19)$.

7. Mustafa Kemal 1909 yılında Hareket Ordusu Kurmay Başkanlığını yaptıktan sonra 38. Piyade Alay Komutanlığına tayin ediliyor, $(38 = 2 \times 19)$.

8. 1915 yılında Tekirdağ'da kurulan 19. Fırkanın komutanlığına Mustafa Kemal getiriliyor ve bu 19. Tümen Birinci Dünya Savaşında önemli roller oynuyor.

9. 19. Tümen 19 Nisan 1915 te Alman Generali Liman von Sanders'in ihtiyatı olarak Bigalı'ya naklediliyor.

10. Çanakkale Savaşları esnasında Conkbayırı'na yetişen 57. Alayı Mustafa Kemal taaruza geçiriyor.

11. Anafartalar Grubu Komutanı Mustafa Kemal düşmanı ezici bir yenilgiye uğrattırıyor ve düşman 19 Aralık 1915 te Çanakkale'yi boşaltıyor.

12. Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsuna çıkıyor.

13. Mustafa Kemal'i Samsuna götüren Bandırma gemisinde 19 yolcu vardı.

14. Mustafa Kemal 1921 yılında Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Grubu adı altında 152 kişi ile bir siyasi parti kuruyor, $(152 = 8 \times 19)$.

15. 19 Eylül 1921 de Mustafa Kemal'e Mareşal rütbesi ve Gazi ünvanı veriliyor.

16. Atatürk 10 Kasım 1938 de ölüyor, cenazesi 19 Kasım günü Yavuz zırhlısına konup kaldırılıyor.

17. **Mustafa Kemal Atatürk** kelimeleri 19 harften ibarettir

18. Atatürk'ün sözleri "**Ne mutlu Türküm diyene**" 19 harftir.

19. Atatürk'ün sözleri "**İstikbal göklerde**dir" 19 harftir.

Not : Yukarıda sunulan "Atatürk ve 19 Sayısı" yazar tarafından ilk defa 1971 yılında yayınlanmıştır.

GÜRKAN AKTOLUĞ'UN DERLEDİKLERİ

ATATÜRK'ten seçmeler;

"Asıl önde tuttuğumuz iş, geniş bir endüstri programını gerçekleştirmeye başlamak olmuştur. Endüstrileşmek en büyük milli davalarımız arasında yer almaktadır. En başta vatan müdafaası olmak üzere büyük küçük her türlü sanayii kuracağız ve işleteceğiz."

(1937, Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri Cilt 1, s. 396)

"Sermayesinin tamamı veya büyük kısmı devlete ait ticari, sınai kurumların mali kontrol şeklini, bu kurumların bünyelerine ve kendilerinden istediğimiz **TİCARİ** usul ve **ZİHNİYETLE** çalışma icaplarına süratle tevfiik etmek. Bu gibi kurumların bugünkü usullerle çalışabilmelerine ve inkişaf etmelerine imkan yoktur."

(1937, Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri Cilt 1, s. 397)

"Dış ticaret politikamızın hususiyeti şudur; İç ve dış vaziyet icaplarını daima karşılamak suretiyle seyirlerine intibak etmek . İç ticarete gelince bunda önünde gördüğümüz esas teşkilatlandırma ve muayyen tipler üzerinde işleme ve rasyonel çalışmasıdır. Kesin zaruret olmadıkça piyasalara karışmaz. Bununla beraber hiç bir piyasa başı boş değildir. İhraç mallarımızın hükümetin yakın kontrolü altında satışlarının teşkilatlandırılması mühimdir."

(1937, Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri Cilt 1, s. 396)

"Bizim takip ettiğimiz Maarif siyasetinin temeli evvela mevcut cehli izaletmektir. Orta tahsilin gayesi memleketin muhtaç olduğu hizmet ve sanat erbabını yetiştirmek ve yüksek tahsile namzet hazırlamaktır. Yetiştirecek çocuklarımıza ve gençlerimize göre evvel **TÜRKİYE'NİN İSTİKLALİNE, KENDİ BENLİĞİNE, AN'ANATI MİLLİYESİNE** düşman olan bütün unsurlarla mücadele etmek lüzumunun öğretilmesidir."

(1937, Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri Cilt 1, s. 230)

"Bir milletin kültür seviyesi üç sahada; DEVLET, FIKIR ve EKONOMİ sahalarında faaliyet ve başarısının neticelerinin hasılasıyla ölçülür."

(1937, Atatürk'ün Söylev ve demeçleri Cilt 1, s. 394)

"Türk milletinin yürümekte olduğu terakki ve medeniyet yolunda elinde ve kafasında tuttuğu meş'ale müsbet ilimdir."

(1933 Söylev ve demeçleri Cilt 2, s. 275)

KRALÎ ARK (ROYAL ARCH) DERECESİ

Celil LAYIKTEZ

Royal Arch'ın ilk uygulamalarına İngiltere'de 1740'lı yıllarda rastlıyoruz. İlk yazılı referans ise Ocak 1743 tarihli "Faulkner's Dublin Journal"da bulunmaktadır. Gazetede İrlanda'nın Youghal Kentinde, loca kardeşleri merasimle sokaklardan geçerken, iki Mükemmel Üstadın taşıdığı Kralî Ark'ın arkasından Üstadı Muhteremin yürüdüğü tasvir edilmektedir. İngiltere Büyük Locasının bölünmesinden sonra "Antients"lerin (Eskiler) 4 Mart 1752 tarihli Büyük Kurul Toplantı tersimatında, Thomas Phealon ve John Macky adlı iki sahtekârın, bir koyun budu yemeği karşılığında birçok kişiye Royal Arch derecesini bilinçsizce vermiş oldukları yazılıdır. Olay "koyun budu skandalı" olarak anılır. ABD'de de Royal Arch'la ilgili ilk tersimat 22 Aralık 1757 tarihini taşır. O gün, Fredicksburg, Virginia'da bir yüceltme (tekris) merasimi uygulanmış. Bu tarihlerden R.A.'ın 3 cü derecenin yaygınlaşmasından hemen sonra başladığını görüyoruz.

Çıraklık İngiltere'de 1200'lü yıllarda müesseseseleşmiş. Bazı mahkeme kayıtlarından 1400'lerde çırakların hala ustalarının malı olduklarını, hür olmadıklarını ve bu nedenle de bir locanın üyesi olamayacaklarını görüyoruz. 1598 ve 1599 tarihli iki ayrı İskoç Locası tersimatından, o dönemde iki dereceli bir sistemin uygulandığı anlaşılıyor. Önce çırak, "kabul edilmiş çırak" oluyor. Bunun için çırağın ustasının yanında en az üç yıl çalışmış olması gerekiyordu. Çırak "kabulünden" 7 yıl sonra Kalfa, yani eğitimi tamamlamış bir Mason olabiliyordu.

100 yıl sonra 1696 tarihli bir İskoç ritüelinde rastlanan "Kalfa veya Üstat" ibaresinde, ilk defa Üstat kelimesi kullanılmıştır. Loca içinde Kalfa ve Üstat eşit kişilerdi, ikisi de tam eğitimliydi. Loca dışında Kalfa işçi, Üstat ise harcını yatırabilerek vatandaşlık hakkını kazanabilmiş ve böylece de işveren olabilmiş kişiydi. Er yada geç Üstatların Kalfalardan ayrılma arzusu oluşacaktı ve 1725 yılında, İngiltere'de 3 cü derece uygulamasının başladığını ve 1730'larda da yaygınlaştığını biliyoruz. İşin bu safhasında artık herbir derece için ayrı merasimler yerleşmişti. Şimdi, mantiki olarak, bir dereceye daha ihtiyaç vardı. Üstadı Muhteremler diğer 3 dereceli masonlara göre bir ayrıcalık, onlardan ayrı çalışabilmek istiyorlardı. Beklenen 1740'lı yıllarda gerçekleşerek, Üstadı Muhteremler derecesi şeklinde bir uygulama başladı.

Yukarıda, derecelerin oluşması basitleştirilmiş bir tablo şeklinde çizilmişse de bu çizim gerçeğe uygundur ve son Üstadı Muhteremler derecesi kısa zamanda R.A. şekline dönüşmüştür.

İlk üç derecenin ana konusu Melik Süleyman'ın Kudüs'de ilk mabedi inşa etmesidir. Tevrat'ta, Mâbedin inşaatı için Sur Kralı Hiram'ın Melik Süleyman'a, dul kadının çocuğu usta mimar Hiram'ı yollaması ile ilgili referanslar çok olmakla beraber, Ustanın ölümü ile ilgili tek bir kayıt yoktur. Bu efsane, temel bir namus ve fazilet ilkesini canlandırmak üzere sonradan yakıştırılmıştır.

Hiramik efsane doğal bir gelişme olarak kabul edildiği takdirde, sahnenin artık bir sonraki gelişmeye de hazır olduğunu kabullenmek gerekir.

R.A. 3 cü derecenin doğal gelişimidir ve başlayan Üstadı Muhteremler derecesinin yerine oturmuştur.

Derece 3 adaya birden tevcih edilir. Aday sayısı üçten az ise, efsanenin temsili esnasında eskilerden seçilen Kardeşlerle sayı üçe tamamlanır.

Ancak, Üstadı Muhteremlik yapmış Kardeşlerin sayısal azlığından, kısa zamanda kaide değiştirilmiş ve "Ahiman Razon"un [Bölünmeden sonra Anti-ents'lerin (Eskilerin) Anayasası] 1756 baskısında, küçümseyici bir ifadeyle, Modernlerin fiilen Üstadı Muhteremlik yapmamış kardeşlere dahi sembolik olarak Üstadı Muhteremlik sırlarını tevcih ettiklerini ve sonra da onları R.A. derecesine yücelttikleri yazılmıştı. Üs. Muh.lik sırlarının verildiği kısa merasime "Passing the Chair" (Tahttan Geçme) merasimi denir. 1758 yılında İngiltere'nin Bristol kentinde birçok Kardeş R.A. derecesine yüceltilmişti. Aralarında Üs. Muh.lik yapmamış olanlar için önceden bu "Passing the Chair" merasiminin uygulanmış olduğu tersimata geçmiştir.

Eskilerle Modernler'in Büyük Localarının 1813 yılında birleşmelerinden sonra Büyük Şapitrlar de 1817'de birleşmişti. Bu birleşme esnasında, Üs. Muh.lik yapmamış Kardeşlere "Passing the Chair" merasiminin uygulanmasından vazgeçilmiş olunmasına rağmen, bu uygulama İngiltere'de yer yer 1850'li yıllara kadar sürmüş, günümüzde dahi, birçok ABD jürisdiksiyonunda, Üs. Muh.lik yapmamış Üstad'a çok kısa bir geçişle ayrı bir ön merasim uygulanmaktadır. Ancak bir R.A. Şapitrinin başkanı mutlaka fiilen Üs. Muh.lik yapmış olmalıdır.

KRALİ ARK EFSANESİ VE RİTÜELİNİN ESASLARI:

1. Yahudiler Babil esaretinden dönerek ikinci Mâbedi inşa ederler (Ezra, Nehemiah, Zorobabel).

2. Temel kazılırken bir mağaraya rastlanır. Mağarada Kutsal Ark'ın kalıntıları ile bir altar bulunur. Altar'ın üzerinde kaybolmuş kelime kazılmıştır. Kelime yeniden bulunmuştur, ancak dört harfli olan bu kelimenin telâfuzu caiz değildir.

3. R.A. Locasına Şapitr denir. Şapitr içinde Görevler 4 kademelidir. Birinci kademeye "Yüceltme Merasimi" ile varılır. Diğer kademelere bir İs'ad merasimi ile geçilir.

4. Ritüel ve Merasimlerin düzenlenmesi 1834 yılında tamamlanmıştır. Bugün mevcut olan başlıca Domatic, Aldersgate ile Standard ritüellerinin temeli 1834 yılındaki çalışmaya dayanır.

R.A. ŞAPİTRLERİ İLE MAVİ LOCALARIN İLİŞKİSİ:

25 Kasım 1813 tarihli İngiltere Birleşik Büyük Locasının birleşme zaptının ikinci maddesi şöyledir:

"Saf ve Kadim Masonluk yalnızca üç dereceden oluşur, başkası yoktur; bu derece Çırak, Kalfa ve Kutsal Royal Arch Ali Derecesini de kapsıyan Üstat dereceleridir."

Dolayısıyla, aslında bir dördüncü derece gibi gözükken R.A., üçüncü derecenin gerek şeklen gerekse de efsane olarak tamamlayıcısıdır ve Büyük Locaya bağlı kalmaktadır. Hatta, 18 Mart 1817 Büyük Şapitrlerin birleşme metninde her Şapitrin mutlaka bir locaya bağlı olması gereği vurgulanmıştır. Şapitr bağlı olduğu locanın ismini almanışsa dahi, o locanın numarası ile anılır. Tabiatıyla, örneğin, aynı gün toplanan birden fazla locanın müştereken bir Şapitr kurma imkanları vardır, ancak Şapitr kurucu locanın numarası ile anılacaktır.

MARK MASTER VE ROYAL ARCH DERECELERİNİN İLİŞKİSİ:

Royal Arch ve Mark dereceleri Avrupa ülkelerinde ilk üç derecenin bir unsuru olarak uygulanırken, ABD York Ritinde "Capitular" dereceler tabir edilen felsefi dereceler yapısında yerlerini alırlar. Capitular dereceler 4 dereceli bir piramiddir. Piramidin dibinde Mark Master, sonra Past Master ile Most Excellent Master, piramidin tepesinde de Royal Arch dereceleri vardır.

Royal Arch ve Mark Master dereceleri Masonluğumuza hareket ve çeşitlilik getireceklerdir. Royal Arch Şapitrlerinin sayısı çok arttığında, ritüellik ve tüzüksel ayarlamalar için bir Royal Arch Büyük Şapitri de ileride kurulabilir. Bu Büyük Şapitr Büyük Locanın Royal Arch Komisyonu gibi çalışır.

BİZDE ROYAL ARCH :

İskoçya Büyük Locası arşivlerinde yapılan araştırma sonucunda, İstanbul'da 20 Eylül 1865 tarihinde, "Thistle of the East" isimli ve 107 sayılı, İzmirde'de 18 Haziran 1869 tarihinde "Homer" isimli ve 132 sayılı birer Royal Arch Şapitrlerinin İskoçya'dan aldıkları beratlarla kuruldukları ve her iki Şapitr'in de 1924 yılında beratlarını ana localarına iade ederek kapandıkları saptandı. Berat ve matrikül liste fotokopileri arşivimize konmak üzere tarafımıza yollandı. Beratların başlıklarını 12 ve 13. cü sahifelerde yayınlıyoruz.

1965 yılında Türkiye Büyük Locasını tahsis eden İskoçya Büyük Locası Büyük Üstadı Lord Bruce, yeni ünvanıyla Lord Elgin, bu defa, muntazam büyük locaların hemen hemen hepsinde bulunan Royal Arch Şapitrini ülkemizde uyanırmayı teklif etmektedir.

Kaynaklar:

1. *Harry Carr's World of Freemasonry* (Harry Carr'ın toplu yazıları).
- a. *More Light on the Royal Arch.*
- b. *The Relationship between the Craft and the Royal Arch.*
2. *Beyond the Craft, Keith B. Jackson: The Holy Royal Arch.*
3. *A History of the York and Scottish Rites of Freemasonry, Henry Ridgely Evans.*
4. *Royal Arch Matters, Royal A. Wells*
5. *İskoçya Royal Arch, Arşivleri, Edinburgh*

Charter

BY THE

SUPREME GRAND ROYAL ARCH CHAPTER OF SCOTLAND,

IN FAVOUR OF

Thistle of the East
ROYAL ARCH CHAPTER,
Constantinople

WE, The Most Excellent Grand Principals and remanent Office-Bearers of the Supreme Grand Royal Arch Chapter of Scotland, Undersigned,

To all and Sundry to whose knowledge these Presents shall come, and particularly to the COMPANIONS of the Holy Royal Arch Degree of Free-Masonry in Scotland and elsewhere,—GREETING:

Whereas certain of our Brethren, Companions of the said Holy Royal Arch Degree, resident in ~~or near Constantinople, Turkey~~ ~~in the County of~~
~~in that part of Great Britain called Scotland, viz. :—~~

*George Laverie, S. S. Agnavour, Alexander
Thompson, Henry M. Wills, C. A. Theodoridi,
Alfred William Mountain, William Williams,
John Easton, Edward Charles Silly, and
F. A. Hähnel*

having presented unto Us their humble Suit and Petition, praying that We would be pleased to grant unto them Our Charter, in manner therein and herein after-mentioned,—WE, in consideration of such their request, Do hereby Grant unto them this Our Charter, constituting and forming them into a Regular Chapter of the said Holy Royal Arch Degree of Free-Masonry, according to the ancient ordinances and constitutions thereof: AND SEEING that We, the said Most Excellent Grand Principals and Office-Bearers foresaid, by and with the special advice and consent of Our Supreme Grand Chapter, in Grand Convocation assembled at Edinburgh, this *Twentieth* day of *September*—One thousand Eight hundred and ~~eighty five~~—years, Did ascertain and determine the said Chapter of Royal Arch Free-Masons to stand Number *One hundred and Seven*—upon Our Roll: NOW KNOW YE, That WE, the said Most Excellent Grand Principals and Office-Bearers foresaid, Do hereby adjudge and ordain the aforesaid

Charter

BY THE

SUPREME GRAND ROYAL ARCH CHAPTER OF SCOTLAND,

IN FAVOUR OF

Heimer
ROYAL ARCH CHAPTER,
Amyma

WE, The Most Excellent Grand Principals and remanent Office-Bearers of the Supreme Grand Royal Arch Chapter of Scotland, Undersigned,

To all and Sundry to whose knowledge these Presents shall come, and particularly to the COMPANIONS of the Holy Royal Arch Degree of Free-Masonry in Scotland and elsewhere,—GREETING:

Whereas certain of our Brethren, Companions of the said Holy Royal Arch Degree, resident in or near *the City of Amyma* ~~in the County of~~ *Adde Minor* ~~in that part of Great Britain called Scotland, viz. :—~~

*Frederick William Spiegelthal, James Bloomer, -
Aristides Masgana, William Phasocumel,
Maximo Eugene Roca, Martin Reger, Michael
Penuqueto Rossorio, Napoleon Assenza, Rudolph
Cramer,*

having presented unto Us their humble Suit and Petition, praying that We would be pleased to grant unto them Our Charter, in manner therein and herein after-mentioned,—We, in consideration of such their request, Do hereby Grant unto them this Our Charter, constituting and forming them into a Regular Chapter of the said Holy Royal Arch Degree of Free-Masonry, according to the ancient ordinances and constitutions thereof: AND SEEING that We, the said Most Excellent Grand Principals and Office-Bearers foresaid, by and with the special advice and consent of Our Supreme Grand Chapter, in Grand Convocation assembled at Edinburgh, this *fourth* day of *June* One thousand Eight hundred and *sixty nine* years, Did ascertain and determine the said Chapter of Royal Arch Free-Masons to stand Number *One hundred and thirty two* upon Our Roll: NOW KNOW YE, That We, the said Most Excellent Grand Principals and Office-Bearers foresaid, Do hereby adjudge and ordain the aforesaid

"MARK MASTER" DERECEŚİ

Haluk BİTEK

60'lı yılların başlarında, başta İskoçya Bü. Lo.sı olmak üzere, İngiltere ve İngiliz Milletler Camiası dışında, diğer tüm muntazam Bü. Lo.lar tarafından Türk Masonluğunun tanınmasını, 1965 yılından sonra Modern İskoç Ritüeli'ne dayanan ve bugün uygulamakta olduğumuz ritüellerin yapımı takip etmiştir.

Yeni ritüellerin yapımını kolaylaştırmak için İskoçya Bü. Lo.dan temin ettiğimiz Modern İskoç Ritüelleri elimize geçince, yazarın da içinde bulunduğu, İstanbul, Ankara ve İzmir vadilerinde kurulan Ritüel Komiteleri üyeleri önce şaşırdılar, sonra bu şaşkınlık şüpheye dönüştü. Ritüel kitapçıklarında ilk üç dereceyi bulacağımızı düşünürken karşımıza dört derece çıkmıştı. Bunların ilk üç derecesi, bildiğimiz, Çırak, Kalfa ve Üstat dereceleri, dördüncüsü ise "Mark Master" derecesi denilen ve o güne kadar rastlamadığımız bir derece idi. Bunca yıldır öğrendiklerimiz, hele hele Masonluğumuzun tanınmasından sonra her fırsatta ileri sürülen, Masonluğun temelinin ilk üç derece olduğu, bu ilk üç dereceden yalnız Bü. Lo. nın sorumlu olduğu konusu ile "Mark Master" derecesi tamamen ters düşüyordu.

Bu şüphe ve şaşkınlık devam ederken Anglo Sakson masonluğuna mensup ziyaretçi KK. bizde de bu derecenin var olup olmadığını sormaya başladıklarında bir araştırma yapmak üzere çalışmalara başladım.

Araştırmalarımda bana en fazla yardımcı olan, 19 yıl Söke ve İzmir'de yaşamış, tanışmalarımızda bize çok yardımı dokunan, Ephesus Lo. nın kurucularından ve ilk Üst. Muh. ve halen İskoçya Bü. Lo. nezdinde Bü. Lo. mız Dostluk Kefili olan, Robert T. Sime K. idi. Gerek "Mark Master" ritüelinin tetkikinden (derecenin sırları ve ritüeldeki kısaltmalar dışında) gerekse Sime K, ten aldığımı bilgiler sonucunda bu derecenin esas ilk üç dereceyi tamamlayan bir derece olduğuna ve uygulandığında faydalı olacağına inandım.

Derecenin içeriğini kısaca şöyle tanımlayabiliriz:

Bu derece Kalfa derecesinin bir uzantısıdır. Kalfa derecesinin ikinci kısmını meydana getirir. Kalfa derecesi verilirken ilgili avadanlıkların Mabedin inşası için gerekli taşlara nasıl tatbik edileceği öğretilir. Bu derecede ise, ikinci derecenin uzantısı olarak, her bir Kalfa çalışmalarının ürünü olan bir taşı üç tane Gözlemciye (Overseers) örnek olarak sunarlar. Taşları tetkik eden Gözlemciler ölçü ve yapılarına, ellerindeki planlara uygun olup olmadıklarına bakarak, ya onaylarlar, ya da red ederler. Bu üç Gözlemci Üstat derecesinde Masonlar olup, bu tören için seçilmişlerdir. Esasında bu derecenin verileceği adaylar da, her ne kadar "Mark Master" derecesi ikinci derecede verilirse de, Üstat derecesini almış Masonlardır. Yani, "Mark Master" olabilmek için önce Üstat Mason olmak gerekir.

Adaylar dörtgen veya dikdörtgen şeklindeki taşları Gözlemcilerin ellerindeki planlara göre hazırlamışlardır. Ancak bir taşın planı ya kaybolmuş veya bir yerde unutulmuştur. Adaylardan birisi, planı mevcut olmadığı halde, Mabedin inşasının tamamlanması için bu tür bir taş gereksinme duyulacağı düşüncesi ile, kendi inisiyatif ve ileri görüşünü kullanarak, bu Kilit Taşı'nı imal eder ve onaylanması için Gözlemcilere sunar. Ne var ki, Gözlemciler ellerinde bu taş a ait planları olmadığından, taş onaylanmaz, inşaat molozlarının arasına atılır ve adaya taş ocağına dönmesi söylenir.

Bir süre sonra Mabedin inşaatı ilerleyip bu özel şekil ve ölçüleri olan taşın gerekli olduğu ortaya çıkar. Ancak elde böyle bir taş a ait plan yoktur. Üç gözlemci Üst. Muh. tarafından çağırılıp inşaatın neden durduğu kendilerinden sorulur. Uzun münakaşalardan sonra Gözlemcilerden birisi böyle bir taş ı gördüğünü, fakat planı olmadığı için inşaat molozlarının arasına atıldığını hatırlar.

Hemen taş ın aranmasına geçilir ve taş bulunur. Bunun üzerine taş ı hazırlayan kişi aranır ve Üstatların huzuruna çıkarılır. İleri görüşlülüğü, inisiyatifini yerinde kullanması ve işçiliğinin güzelliğinden dolayı kutlanarak Gözlemciliğe atanır.

Bu derecenin öğretisi bireysel fikirleri, yeni ve gelişmiş çalışmayı, devamlı kontrol gerekmeksizin iyi ve doğru üretim yapmayı teşvik etmektedir. Sonuçta doğruluk ve meziyet ödüllendirilecektir. Ayrıca mütevazı olmak ve haksız yere tenkit edilmenin ortaya çıkacağı, sabırlı olmanın gerektiği de bu derecenin moral öğretileri arasındadır.

Bu dereceyi alanlar kendilerine üç, beş veya yedi düz çizgiden oluşan bir işaret seçip, bunu Lo.nun İşaret Defterine kaydettirirler.

Derecenin, diğer derecelerde olduğu gibi, kendine has işaret, dokunuş ve kelimeleri vardır. Derece bir tek adaya verilebileceği gibi, istenilen sayıda adaya da verilebilir. İkinci şık seçildiği takdirde tüm ritüel tek bir aday üzerine tatbik edilir, diğerleri seyirci olurlar.

Umarım ki, "Mark Master" derecesinin varlığını duyup, ne olduğunu merak eden KK. varsa, bu yazımla onları bir az olsun aydınlatmış oldum.

Şehrimizde ve ülkemizde, Ayasofya'da, Efes'te, Didim'de, operatif Masonların işaretlerine bol miktarda raslanırken, ve Lo. larımızda bu konularda konuşmalar yapılırken, bu derecenin bir gün gelip bizde de uygulanmasının faydalı ve yerinde olacağına inanıyorum.

TESVİYE'NİN NOTU :

Istanbul surlarının restorasyon çalışmaları sırasında taş ı yontan ustanın imza işaretini (mark) taşıyan çeşitli taş bloklar bulunmuştur. Bunlardan bazılarının fotoğraflarını ve kısa açıklamasını aşağıda Kardeşlerimizin bilgisine sunuyoruz.

Yapan ustanın imzasını taşıyan bu taş bloklar Cankurtaran mevkii sur restorasyonu sırasında ortaya çıkmıştır. Bu bölge daha önce de kazılmış, hatta 50'li yıllarda yapılan kazılarda bu eserler bulunmuş, ancak üstleri örtülmüştü. Taş blokların kaçınıcı y.y.'a ait olduğuna karar verilemeden, bitişikte bulunan sur duvarı-

nın çökme tehlikesi karşısında bu bloklar sağlamlaştırılarak çimento ile örülmüş-
tür. Yine de blokların büyükçe ve masif bir özelliğe sahip olmaları 4-9 y.y. erken
Bizans dönemine ait olabilme ihtimalini kuvvetlendirmektedir.

ROYAL ARK MARINER

(Nuh Tufanı ve Masonluk)

Tamer AYAN

Nuh Tufanı, Tufan Öncesi Masonluk kapsamında lejander masonluğu ilgilendiren bir doğa olayıdır. Masonluğa Tevrat-Tekvin'den aktarılmıştır. Kur'an'da da geçer. Gilgamiş Destanı tufanı İÖ 4000-3000, tahminen İÖ 3500'de, Mezopotamya'da meydana gelmiş olabilir. Nuh Tufanı da, Gilgamiş Tufanı gibi aynı bölgede tıpatıp benzer bir senaryoya dayandığından, kronolojik olarak, aslında Gilgamiş Destanı'ndaki tufan olmalıdır. Gilgamiş Destanı'nda Sümer-Akkad'lı ermiş Utnapiştim'in yerini İbrahimi gelenekte Nuh alır. İki episod, tufanı planlayan tanrının adı dışında, tufan senaryosuna, kurtuluş müjdesi veren güvercine ve dağın tepesine oturan gemiye kadar birbirine benzerdir. Sümer tufanında tanrı Enlil, Yunan'da Zeus, Hint'de Şiva, Filipin'de Wigon, Tevrat'ta Yahve, Kur'an'da Allah'dır. Tufan Öncesi Masonluğu, tufan öncesine ait mimarî eserlere bağlı operatif efsaneleri konu alır. Adem'in torunu Enoş'un (veya Lamek'in veya Tubal Kain'le oğullarının) yaptığı varsayılan tunç (veya pişmiş kil) ve mermer iki sütun, Babil Kulesi, kral Nemrut, mimar Peleg, Enoş'un Yeraltı Mabedi, Royal Arch Masonluğu'nun bazı öğretileri, Tufan Öncesi Masonluğun günümüze yansımalarıdır. Nuh Tufanı olayının masonluğa girişi, operatif masonluğun başta Regius (1390) ve en son bulunan Graham olmak üzere Gotik Elyazmaları ile olmuştur.

Nuh peygamber, Nuhun Gemisi ve Tufan olayı masonlukta özel bir dereceye adını vermiş ve öğretisine temel olmuştur. Derecenin özgün adı Royal Ark Mariners'dir. Krali Gemi Denizcileri olarak çevrilebilir. Nuhun Gemisinin Bahriyelileri veya Nuhun Denizcileri adları da anlamlı olur. Derecenin, kökleri daha eskiye dayanmakla birlikte; ilk defa Büyük Loca olarak 1772'de reorganize edildiği ileri sürülürse de kanıtları yoktur. Bu örgütün operatif dönemde, taş işçileri masonlarla ağaç işçileri arasında bir bağ olduğu düşünülür. Adı ilk defa 1790'da Bath toplantıları ile tersimata geçer. 1794'de Thomas Duckerley, bu örgütün Büyük Komodor'u olarak anılır. 1816'da John Darrington'un Büyük Komodor olmasıyla Nuh masonluğuna olan ilgi artar. Ancak, İngiltere Birleşik Büyük Locası'nın oluşumunu sağlayan Kent ve Sussex Düklerinin ikisi de Nuhun Denizcisi olmalarına rağmen, üç dereceli masonluğun dışındaki diğer derecelerden çekinilmesi nedeniyle, İngiltere'de uzun yıllar Ana Büyük Loca'nın ve Royal Arch'ın gölgesinde kalarak gelişemez. 13 Mayıs 1870 tarihinden itibaren Mark Masonluğu

bünyesinde özerk localar hâlinde çalışmaktadır. Mark Üstad Mason derecesinden sonra Nuhun Denizcisi derecesi bu özerk localarda verilir. İngiltere'ye bağlı 570 kadar loca vardır. İngiltere'deki bu konumuna karşın, İskoçya'da Royal Arch Masonluğu Büyük Şapitri, ABD'inde Birleşik Masonik Dereceler, Kanada'da Royal ve Seçilmiş Üstadlar Konseyi kapsamındadır. Çalışma birimi Loca'dır. Loca görevlileri sembolik locadakilere benzer. Ancak Nazırlar operatif loca düzeninde oturur. Locanın başkanı Muhterem Komodor'dur. Mabette üç sütunun yanında bir de Nuhun Gemisi sembolü vardır. Üç sütun, Nuh'un oğulları, Ham, Sam, Yafet'i simgeler. Nuhun Gemisi, insan neslinin kurtuluşa ermesini veya bireysel özel masonik anlamda olumlu yaşamı gösterir. Öğretisi, Nuhun Gemisi'nin yapımına, Tufan'a ve tufan sırasında geminin gezisindeki olaylara dayanır. Nuhun Gemisi ile insanların kurtuluşa ermesinin Allah'ın lûtfu olduğu teması işlenir. Kutsal Kitaplara dayanan özellikle masonluğun Dört Temel Erdemi olan İtidal-Cesaret-Basîret-Adalet öğretileri güzel ve eğiticidir. Üyelik için Mark Üstad Mason olmak gerekir. Muhterem Komodor olabilmek için de Mark Üstadı Locası Üstadı Muhteremliği yapmış olmak şartı aranır. Bijusu, Nuh Tufanı ile ilgili öğelerden gagasında Zeytindalı taşıyan Güvercin ve Gökkuşağı'ndan oluşur. Mark Masonluğu ve Royal Arch Masonluğu da Nuhun Denizcileri gibi yararlı masonik sistemlerdir.

Eski ve Kabuledilmiş Skoç Riti'nin Noaşit veya Prusyalı Şövalye non-masonik müteferrik derecesinin eski ritüelik öğretisinin temeli Nuh ve Tufan'dır. Benzer senaryolar, Mizraim ve Memfis Ritlerinde de vardır. Sembolik masonlukta geçen "her masonun sadık bir Noaşit olması" koşuluna ve hem de Nuh Tufanı olayını takiben Babil Kralı Nemrut'un yaptırdığı Babil Kulesi'nin mimarı Peleg'in böylesine yüksek bir kulenin yapılmasına kızan tanrının kuleyi tahrip etmesi ve insanların dilini karıştırıp değişik ülkelere dağıtmasından sonra, yürüyerek Prusya'ya gidip orada ölmesi ve mezarının bir kayatuzu mağarasında bulunup üzerindeki yazılardan Noaşitler'e yani Nuhun Çocukları'na ait eski mimariye ilişkin tarihin ve sırların öğrenilmesini kapsayan Prusyalı Şövalye öğretisine dayanır. Noaşit ve Prusyalı Şövalye ritüelik öğretisi, bir süre özellikle E&KSR'nin Kuzey Jurisdiksiyonu'nda kullanıldıktan sonra, Albert Pike tarafından yapılan revizyonla kaldırılmış ve Westphalia-Prusya kökenli Vehmgericht temel alınmıştır.

Nuh, İngiltere kökenli üç dereceli spekülâtif masonlukla inançsal açıdan yakın ilgilidir. 1723 Yılında Londra'daki Büyük Loca'nın Birinci Mason Yasası, diğer önemli konuların yanında, özellikle inanç tanımlaması yönünden yeterli bulunmadığından tepki görmüş ve hatta masonluğun Papa tarafından 1735'de afroz edilmesine neden olmuştur. Tepki üzerine Büyük Loca, ilk yasanın inanç bölümünde yapılan revizyonu içeren İkinci Mason Yasası'nı 1738 yılında yayınlamıştır. Bu yasanın inanç bölümünde hermasonun, ilk yasada şart koşulan "aptal bir ateist ve sefih bir dinsiz olmaması gerektiği" şartına ek olarak "hangi din, mezhep ve inançtan olursa olsun sadık bir Noaşit" olması yani Nuh'un emrettiği din-

sel yükümlülöklere uyması zorunluluğu getirilmiştir. Nuh Yasaları olarak bilinen yedi emirden ilk üçü olan, "putları reddedeceksin, tek gerçek tanrıya tapacaksın, adam öldürmeyeceksin" şartlarına inançsal öncelik tanınmıştır. İkinci Mason Yasası'ndan sonra, yani "din serbestisi" ve "Nuh'a inanmak şartı" nın vaz edilmesine bağlı olarak, masonluk Hristiyanı karakterini korumakla birlikte, Hristiyanlara özęü bir kurum olmaktan çıkmaya başlamıştır. Musevilik ve Müslümanlık gibi Nuh peygamberi tanıyan dinlerin mensuplarına da masonluğun kapıları açılmıştır. Nitekim, 1735'den itibaren Londra localarına Musevilerin alınması; İzmir ve Halep'teki localara 1738'den itibaren Müslüman Türklerin girmeye başlaması, Nuh Yasası'nın masonlukta inanç kriteri olarak kabul edildiği sürece bağlı olarak gerçekteşmiştir. Bu nedenle, Nuh Yasaları spekülatif masonlukta inançsal bir dönüm noktası kavramı olarak önemlidir.

Spekülatif masonlukta 1935'de bulunan Graham Elyazması 1726 tarihli dir. Bu belgedeki Nuh Efsanesi episodunun bazı bölümleri Hiram Efsanesi'ne benzerdir. Özellikle son bölümü itibarıyla masonların yakıştırmaları olan Hiram Efsanesi'nin "mezardaki bitki, bitki yardımıyla mezarın bulunması ve mezardan kaldırma" episodlarını içeren senaryo için Mısır'ın Isis-Osiris Efsanesi ve Roma'nın Aenis Destanı'ndan yararlanılmış olduğu kesindir. Graham Elyazması'nda da, ölen Nuh'un üç oğlu bazı müşküllerini halletmek için gerekli sırları öğrenmek amacıyla babalarının mezarına giderek onu mezardan kaldırır ve sorularının cevaplarını alırlar. Dolayısı ile 1726 tarihli Graham Elyazması'nın Nuh Efsanesi 1730 yılında Samuel Prichard'ın Masonry Dissected'ında açıklanan Hiram Efsanesi birbirine çok benzerdir. Böylece, operatif masonlukta kral Nemrut ve mimar Peleg'le başlayıp, spekülatif masonlukta Melik Süleyman ve mimar Hiram'a geçen süreçte, Tufan Öncesi Masonluğun simgesi Nuh peygamber de, aynı daha sonra sahneye çıkan Hiram Abi gibi, önemli rol üstlenmektedir. Bu nedenle, Londra Büyük Locası'nın kuruluşunun ilk dönemlerinde, Nuh'la ilgili lejandların, belki de henüz masonluğa girmemiş olan Hiram efsanesine göre, çok daha yaygın olduğu belirtilmelidir.

Nuhun Gemisi'nin masonlukta bir ilişkisi de Sedir Ağacı ile kurulur. Nuhun Gemisi'nin Lübnan Dağı'ndaki Sedir Ormanı'ndan, Nuh'un oğlu Yafet'in örgütlediği Saydalı ağaç işçileri tarafından kesilmiş sedir keresteleriyle yapıldığı varsayılır. Diğer taraftan Gılgamış Efsanesi'nin kahramanları Gılgamış ve Enkidu da tanrı Enlil tarafından Lübnan Sedir Ormanı'na korucu yapılan Humbaba'yı öldürdükleri için cezalandırılır. Bunun için sedirin tarihsel öneminin kökleri İÖ 3500-4000'lere kadar geriye gider. Sedir, Hitit ve Mısır arasında arasında çıkan Kardeş Savaşı'nın sebepleri arasına girecek kadar önemini sürdürür. Mısır'ın tanrısı Osiris aslında Lübnan Sedir Ağacı tanrısıdır. Asur kralları yaptırdıkları mabetlerde özel olarak kestirdikleri sedir ağacı kullandıklarını kıvançla vurgularlar. Kudüs Mabedi'nin inşası için gerekli sedirlerin önce Davut sonra Süleyman tarafından Sur Kralı Hiram'dan istenmesi ve Adoniram'ın gözetiminde ağaç işi ustaları yerel Saydalılar ve İbranî ülkesinden yollanan angaryacıların Lübnan

nan Dağı Sedir Ormanı'ndan ortaklaşa tomruk üretmeleri bir örgütlü çalışma fel-sefesi örneğidir. Daha sonra İkinci Kudüs Mabedi (Zorobabel Mabedi)'nin yapı-mı sırasında aynı sedir kaynağı kullanılmıştır. Her iki mabed için de sedir ihzara-tı yapanların Nuh'un oğlu Yafet'in örgütlediği Saydalı ağaç işçilerin genç kuşak-ları olduğu varsayılır. Bu örgütün daha sonraki yıllarda da Tampliye Şövalyeleri ile dostluk ve karşılıklı yardımlaşma kuracak olan heretik İslâm tarikatı Dürzîlerin muhtemel çekirdeği olduğu ileri sürülür.

Görüldüğü gibi Nuh peygamber ve masonluk arasında çok çeşitli ilişkiler vardır.

* * *

DİKKAT!...

Sevgili Kardeşlerimiz,

Bizlere gereksiz gibi gelen ya da çoktan unuttuğumuz kimi şeyler, Mason-luğun yüzyıllardan beri var oluşunun ve gelişerek bugünlere gelişinin esas nedeni olan sembollerimize, an'anelerimize, tüzüklerimize, usullerimize bağlılığımızın göstergesidirler. Ne var ki bazen onları gözden kaçırıyoruz.

İşte bu sayımızdan başlayarak, sizlere bunları "DİKKAT!..." başlığı altın-da küçük notlar, paragraflar halinde sunmaya çalışacağız.

Reşit Ata Kardeşimizin hazırlayacağı bu notları ilgiyle izleyeceğinizi umu-yor ve başlıyoruz :

DİKKAT!...

Agaplarda ve Kardeş sofralarında yönetim, Üstadı Muhteremin gö-revidir ve başka bir Kardeşe devredilemez. Tüm Kardeşler toplantıdan çı-kar çıkmaz sofrada yerlerini alırlar ve sandalyelerinin arkasında, ayakta. Üstadı Muhterem'i beklerler. Üstadı Muhterem'in yerini alıp "oturalım Kardeşlerim" demesinden sonra otururlar. Üstadı Muhterem başlamadı-ka yemeğe başlanmaz, içmedikçe içki içilmez, Üstadı Muhterem izin ver-meden sigara içilmez. Konuşmalar Masonik âdap içinde yapılır (Masonik protokol, "V - Agap ve Kardeş sofraları").

ESKİ MASON DERGİLERİNDEN

Suha UMUR

BÜYÜK ŞARK DERGİSİ, Sayı 12, Eylül - Teşrinievvel (Ekim) 1933

HARİCİ MÜNASEBETLERİMİZ HAKKINDA(1)

1933'te yani, uykuya girmeden iki sene önce, Türkiye Büyük Maşrıkının (Büyük Locası) diğer Büyük Localarla münasebeti ne durumda idi? Büyük Maşrık, İngiltere Büyük Locası ile tanışmadığı gibi, İstanbul'da çalışan ve İngiltere Büyük Locasına bağlı iki İngiliz Locasından haberi yoktu. Bununla beraber tanışmakta olduğu Büyük Localar arasında itibar sahibi idi.

Aşağıda bu konuda Daimi Büyük Heyetten gönderilmiş olan bir yazının özetini yayınlıyoruz.

Büyük Maşrıkımızın harici münasebetleri iki kısımdır: Biri doğrudan doğruya ecnebi obedyanslarla, diğeri A.M.I. ile cereyan etmektedir. Bugün Maşrıkımızla münasebet ve muhaberede bulunan Büyük Mahfellerin adedi 33 olup, büyük bir kısmı ile dostluk kefilleri teati edilmiş ve bu günlerde bu kefillerin tamamlanmasına çalışmakta bulunmuştur. Esasen nizamnamemizde dostluk kefillerinin vazifeleri ve vazifelerinin ne şekilde yapılacağına bir açıklık olmadığından M. Kemal Birader'in Büyük Üstatlığı zamanında bir talimat yapılmıştı. A.M.I. konvanında dile getirilen dilek ve diğer obedyanslarda kullanılagelen şekle bakılarak daha açık bir talimat hazırlanarak Büyük Loca genel kuruluna sunulması kararlaştırılmıştır.

Bugün münasebet ve irtibatta bulunduğumuz diğer obedyanslardan başka daha bir iki Büyük Loca bizimle münasebet kurma teklifinde bulunmuştur. A.M.I.'den sorulması gerektiğinden şimdi bu yazışma yapılmaktadır. Bizim de kendileri ile münasebet kurmakta fayda gördüğümüz bazı obedyanslar mevcut olduğundan onlar hakkında da bilgi edinmeğe çalışılmaktadır.

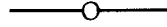
A.M.I. ile olan münasebetimize gelince, bilindiği gibi bu birliğe henüz bütün obedyanslar katılmamış ise de her gün üye adedi artmaktadır. A.M.I. teşkilatı, daimi bir şansölyelik ile, eskiden üç, şimdi iki senede bir toplanan konvan ve senede dört defa toplanan biri icraî biri istişarî iki komiteden ibarettir. Konvanlar her defa başka bir memlekette toplanmakta ve memleketin Büyük Üstadı Konvana riyaset etmektedir.

Son yedinci konvan şehrimizde toplanmış, buna Büyük Üstadımız ve muavini reislik etmişti. Bilindiği gibi icra komitesine biz de üye seçildik. Geçen Daimi Heyet (Büyük Görevliler Kurulu) tarafından, komite toplantılarına tek başına

yahut beraberce katılmak üzere, M. Kemal (Öke), Raşit (Erer), Mehmet Ali Haşmet (Kırca), Feridun Dokakin, Saltiyel Kardeşler delege seçildiler. Paris'te Ocak ayında (4 Ocak 1933) toplanan ilk icra komitesine Raşit (Erer) gönderilmiş, ve o sırada Paris'te bulunan Saltiyel Kardeşimizin de iştirak ettiği anlaşılmıştır.

İlk oturumu açan Belçika Büyük Üstadı ve Eski konvan başkanı Anjel K., Maşrıkımızın Konvan sebebiyle gösterdiği kardeşlik ve dostluk eserlerini şükranla kaydettikten sonra Komite Başkanlığının Maşrıkımıza ait bulunduğunu vebizzat gelememiş olan Büyük Üstad Mustafa Hakkı (Nalçacı) Kardeşin yerine, 1930'dan beri komite içtimalarının bir kaçında bulunmuş olan Raşit (Erer) Kardeşin Başkanlığının teamüle aykırı bulunmayacağını belirterek Başkanlığa Raşit (Erer) Kardeşi teklif etmiş, bu teklif ittifakla kabul olunmuştur.

(Devam edecek.)

**ŞUBAT - NİSAN 1994 AYLARI İÇİNDE
BÜYÜK LOCA KİTAPLIĞI'NA GELEN YENİ KİTAPLAR:**

Kendini Savunan İnsan.	Erich FROMM
Özgürlükler Hukuku	İbrahim Ö. KABOĞLU
Eğitim Üzerine Mektuplar.	Jiddu KRISHNAMURTI
Hallac-ı Mansur.	Louis MASSIGNON
Zamanı Kullanma Sanatı,	Jean-Louis S. SCHREIBER
Fransız Devrimi'nden portreler, (Voltaire)	Server TANILLI
Gold und Himmelblau. Die Freimaurerei, Zeitloses Ideal.	
Quatuor Coronati, Jahrbuch 1993 Nr. 30	
Die Bauhütten des Mittelalters und ihre geheime Sprache.	Wolfgang KELSCH
Medeniyetin Bekleme Odasında.	Tarık Zafer TUNAYA
Huzur Dolu 25 Yıl.	Hisar Locası Yayını No. 1
Atatürk ve Devrimlerimiz.	Mustafa BAYDAR
Mimar Sinan.	Ulya VOGT-GÖKNİL
İstanbul.	İlhan AKŞİT
Masonluk Üzerine.	Cevad Memduh ALTAR
Einhundert Jahre Freimaurerloge Constantia zur Zuversicht. 1865-1965	
Sayıların Işığında Geleceğimiz. Numeroloji.	Vera F. BIRKENBIHL
Demokrasi. Kavram-Tarihi Süreç-İlkeler.	Toktamış ATEŞ

TÜRKİYEDE MASONLUĞUN KURULMASINA DAİR BİR BELGE

İsmail İŞMEN

Türkiyede Masonluk anlayışı ve konuya ilgi Tanzimattan sonra ve 19. yüzyılın ikinci yarısından sonra gelişmeye başlamıştır.

Eski ve kabul edilmiş İskoç Riti çerçevesi içinde bir Yüksek Şûranın kurulabilmesi için, esas nizamlar mucibince teşkil emri mevcut ve muntazam bir başka Yüksek Şûraya dayanarak ve bu Şûranın meydana getirdiği bir teşekkül olarak yaratılması gerekmektedir. Bu suretle tesis yapıldıktan sonra muamelenin geliştirilip bitirilmesi için icap eden husus da Rit'in mevcut öteki obediyanlarına sirkülerler çıkarıp muvafakat almak konusudur. Osmanlı Yüksek Şûrasının kurulmasına dayanak olan Şûra, Mısır Yüksek Şûrası olmuştur.

1907 yılının Haziran ayında, Bruxelles'de toplanan Yüksek Şûralar Konferansında, Mısır Yüksek Şûrasının varlığı kabul ve tasdik edilmiştir.

Osmanlı Yüksek Şûrasının teşkiline, Mısır Yüksek Şûrası üyelerinden bütün yetki ve vesikaları hâiz ve 33 dereceli Mason olan

Prens Aziz Hasan Paşa görevlendirilmiş ve tahsis işinde Joseph Sakakini de müşahit ve müşavir olarak bulunmuştur.

Başta Prens Aziz Hasan Paşa olmak üzere o zaman İstanbulun ve Makedonyanın muntazam Localarına mensup muntazam Üstat Masonlar 3 Mart 1909 tarihinde toplanıp Osmanlı Yüksek Şûrasının kuruluşuna ait belgeyi imzalamışlardır.

Prens Aziz Hasan Paşa K.

Bu yazımızda işbu belgenin Fransızçı orijinal metni ile Türkçe tercümesini veriyoruz.

İmza edenler:

1. Mısır Konfedere Yüksek Şûrasınca HBMUf. derecesine yükseltilmiş bulunan Prens Aziz Hasan

2. Mehmet Talât Bey, (Sonradan Taiât Paşa)

3. Mehmet Cavit Bey, (Maliyeci)

4. Rahmi Bey, (Mebusan Meclisi azası)

5. Mithat Şükrü Bey, (Mebusan Meclisi azası)

6. Dr. Rıza Tevfik (Feylezo)

7. Nesim Mazliyah, (Mebusan Meclisi azası)

8. Mişel Noradunkyan, (Erbabı ticarettten)

9. Davit J. Kohen, (Victoria de Berlin Sigorta Şirketi Türkiye mümessili)

10. Osman Adil Bey, (Eshabı emlaktan)

11. Asım Bey, (Mebusan Meclisi Başkâtibi)

12. Mehmet Arif Bey,

13. Mehmet Fuat Hulûsi , (Adliye müntesiplerinden),

14. Galip Bey, (Ayan azası)

Türk-Osmanlı Yüksek Şûrasına imza atmış zevat hakkında ek bilgi:

Prens Aziz Hasan Paşa, aslen Mısırlı olup Osmanlı Ordusunda suvari fırka kumandanlığında bulunmuştur, kendisi İstanbul'da uzun süre yaşamış olan Prens Halim Paşanın yeğenidir. Amcasının kırk sekiz yıl önce teşebbüs ettiği fa-

Joseph Sakakim K.

kat yapamadığı tesis işini başarmıştır. Prens Aziz Hasan Paşa, Vatan Locasının üyesi idi.

Zapta müşahit ve müşavir olarak imza atmış olan Joseph Sakakini'nin çalışmalarını İngilizler pek hoş karşılamamışlar ve tesisin kabulünde sessiz kalmışlardır.

Sakakini de Vatan Locasının üyesi idi.

Mehmet Talât Bey (1874-1921), sonradan Mehmet Talât Paşa Türkiye Büyük Locasının ilk Büyük Üstadı olmuştur.

Talat Paşa Makedonya Rizorta Locasının üyesi idi.

Mehmet Cavit Bey sonradan Maliye Nazırı olmuştur.

Feylezof lakabıyla tanılan Dr. Rıza Tevfik (Bölükbaşı) (1896-1950), bir yıl kadar Büyük Üstatlık görevini yapmıştır.

DavitJ. Kohen ve Mişel Noradunkan, Renaissance Locası üyeleri idiler.

Yeniden kurulan teşekkül, Rit'e mensup muntazam masonlar, 13 Temmuz 1909 tarihinde Galatada Noradunkyan Hanında, Victoria de Berlin Sigorta Şirketinin Türkiye mümessili Davit Kohen'in yazıhanesinde bir toplantı, yaparak Büyük Meşrikin, başka bir deyimle Meşrik-i Azam-ı Osmani (Osmanlı Büyük Şarkı)nın teşkil ve tanzimini, muntazam biraderlerin katılmalarını ve böylece Büyük Meşrikin muntazam bir surette kurulmasını ileri sürmüşlerdir.

Fuat Hulûsi Demirelli (1876-1955), Uyanış Locasında uyanmış sonradan Ülkü Locasına tebennî etmiştir. 1918-1921 yıllarında Türkiye Büyük Locası Büyük Üstadı olmuştur.

Fuat Hulusi Meşrutiyetten önce Kadıköyünde İtalyan Obediyansına bağlı Kalkedonya Locası üyesi idi.

KAYNAKÇA

1. *Türkiyede Hür Masonluk Tarihi*
2. *Kemalettin Apak, Ana Çizgileriyle Türk Masonluk Tarihi,*
3. *Suha Umur, Arşivimizden Belgeler, Türkiye Fikir ve Kültür Derneği, Yıllık Bültenleri*
4. *Türkiye Büyük Locası Arşivi*
5. *Ahmet Akkan, Mimar Sinan Dergisi, Eski Büyük Üstatlar hakkında dizi makaleler*
6. *Orhan Koloğlu, İttihatçılar ve Masonlar*

3 Mars 1904 N° 1

201.02/436
I. B. L. Argivi

A. L. O. D. O. A. de l'Un.

LIBERTÉ,

ÉGALITÉ,

FRATERNITÉ

Ordo ab Chao
Union, Force, Progrès.

Suprême Conseil de Turquie du 33e et dernier degré du Rite Ecossais ancien et accepté.

Quosor régulateur de l'Ordre pour l'Empire Ottoman et ses dépendances.

Siège à Constantinople.

Nous Prince Aziz Hassan S.: G.: I.: G.: du Rite régulier 33.: du dernier degré du Rite Ecossais ancien et accepté, élevé à ce degré de S.: G.: I.: G.: par le Sup.: Cons.: confédéré d'Egypte reconnu à la Conférence Internationale de Bruxelles tenue le 10 au 15 Juin 1904 ayant domicile en Turquie et où n'existant sous de Sup.: Cons.: régulier en Turquie.

En les prérogatives accordées en ce cas aux S.: G.: I.: G.: conformément aux Grandes Constitutions de 1786. J'ai procédé à la formation d'un S.: C.: pour la Turquie ayant droit sur tout le territoire de l'Empire Ottoman et ses dépendances en conférant 1° le 33e et dernier degré à l'El.: Gr.: Mehmed Talat Bey à nous deux au

"	Djavid Bey	à nous trois au
"	Rahmy Bey	à nous quatre au
"	Midhat Chukri	à nous cinq au
"	Dr Riza Tewfik Bey	à nous six au
"	Messim Mazliah	à nous sept au
"	Michel Noragomghian	à nous huit au
"	David J. Cohen	à nous neuf au
"	Osman Adil	à nous dix au
"	Assim Bey	à nous onze au
"	Mehmed Karif	à nous douze au
"	Mohamed Fouad Houlaci	à nous treize au
"	Jahid Bey	

Ayant par ce fait le chiffre requis et au delà de ce que prescrit l'art 5 § 1 des grandes Constitutions de 1786 -

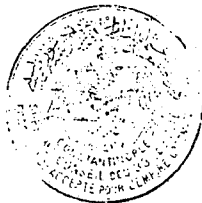
Le nombre de neuf membres étant suffisant pour constituer un Suprême Conseil, nous déclarons le Suprême Conseil du Rite Ecossais ancien et accepté régulièrement Constitué.

Les Membres présents ont à l'unanimité de vote consenti à se conformer aux statuts et règlements des grandes Constitutions de 1786 et de ce que décidé en tout et pour tout à la Conférence Internationale tenue à Bruxelles du 10 au 15 Juin 1904 et ce afin d'appartenir à la Confédération des Supr. Cons. Confédérés.

Tout en ayant constitué le Suprême Conseil régulier du Rite pour l'Empire Ottoman et ses dépendances, avons décidé de nous réunir à une prochaine séance pour répartir les charges des Dignitaires du Supr. Cons. par vote unanime.

Auons clos le présent procès-verbal conformément aux prescriptions et formalités du Rite.

Fait et rédigé à Constantinople le 3 Mars 1909 2. V. et de V. L. 5909

Ali Nasir

Vu et attesté
L'assistant Conseil

Fatma Hincal

TYŞ 1909 REORGANİZASYONU KURULUŞ ZAPTI

E.U.M.Y.Ş.

HÜRRİYET, MÜSAVAT, KARDEŞLİK

Ordo ab Chao

Birlik, Kuvvet, Terakki

Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Ritinin

Sonuncu ve 33. derecesi

Türkiye Yüksek Şûrası

Osmanlı İmparatorluğu ve tevabî için

Rit'in nâzımı

Merkezi İstanbul'da

Biz, Türkiye'de ikamet eden ve 10 ila 15 Haziran 1907 tarihlerinde Brüksel'de toplanan milletlerarası Konferansta tanınmış Mısır Konfedere Yüksek Şûrası'nca HBUMf derecesine yükseltilmiş bulunan muntazam Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti Sonuncu ve 33. derecesi HBUMf. Prens Aziz Hasan, Türkiye'de bir muntazam Yüksek Şûra'nın bulunmadığını;

Bu gibi hallerde 1768 Büyük Konstitüsyonlarının HBUMf. lere tanıdığı imtiyazları nazarı dikkate alarak, Osmanlı İmparatorluğunun bütün topraklarında ve ona tâbi bulunan memleketlerde hak sahibi olmak üzere, Türkiye için bir Yüksek Şûra kurmaya tevessül ettik ve Sonuncu ve 33. dereceyi:

Mün. K. Mehmet Talât bey'e ve biz ikimiz

Mün. K. Cavit bey'e ve biz üçümüz

Mün. K. Rahmi bey'e biz dördümüz

Mün. K. Mithat Şükrü bey'e ve biz beşimiz

Mün. K. Dr. Rıza Tevfik bey'e ve biz altımız

Mün. K. Nesim Mazliah'a ve biz yedimiz

Mün. K. Mişel Noradunkyan'a ve biz sekizimiz

Mün. K. David J. Kohen'e ve biz dokuzumuz

Mün. K. Osman Adil bey'e ve biz onumuz

Mün. K. Asım bey'e ve biz onbirimiz

Mün. K. Mehmet Arif/e ve onikimiz

Mün. K. Mehmet Fuat Hulûsi'ye ve biz onüçümüz

Mün. K. Galip bey'e tevcih eyledik.

Böylece 1786 Büyük Konstitüsyonlarının 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasında aranan sayıya ve fazlasına ulaşılmış bulunduğundan,

Bir Yüksek Şûra'nın kurulması için dokuz azâ kâfi olduğuna göre bizler, Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti Yüksek Şûrasının muntazam olarak kurulmuş olduğunu beyan ve ilân ediyoruz.

1786 Büyük Konstitüsyonlarının statü ve yönetmeliklerine ve Birleşik Yüksek Şûralar Konfederasyonuna katılabilmek için Brüksel'de 10 ila 15 Haziran 1907'de toplanan Milletlerarası Konferansta kararlaştırılan her hususa tamamiyle uymağa, hazır bulunan azaların oybirliği ile karar verilmiştir.

Osmanlı imparatorluğu ve ona tâbi memleketler için Rit'in muntazam Yüksek Şûrasını kurduktan sonra, Görevlilere mükellefiyetlerini tevdi etmek üzere yakın bir oturumda tekrar toplanmaya ittifakla karar verdik.

Rit'in hüküm ve formalitelerine uygun olarak bu tutanağı kapadık.

3 Mart 1909 ve 5099 (Mason Yılı) da İstanbul'da düzenlenmiş ve kaleme alınmıştır

Mühür

Aziz Hasan

İmza

Görülüş ve tasdik edilmiştir

Müşâvir

J. Sakakini

Mühür

(İmza)

KANADA

Celil LAYIKTEZ

Kanada'nın 10 eyaletinin 9'unda birer Büyük Loca, 10. cusu New Foundland'de ise İngiltere ve İskoçya Bölge Büyük Locaları vardır. Kanada Masonluğunda İngiliz ve Amerikan masonik örf ve adetlerin karışımını görürüz. Bazı Kanada jürisdiksiyonlarında hem Webb (Amerikan) hem de İngiliz tipinde ritüeller uygulanır.

Tarih: Kanada'ya ilk yerleşenler Fransızdı. Quebec 1608'de bir Fransız müstemlekesi oldu ve 1738'de İngilizlerin eline geçene kadar öyle kaldı. Kanada'nın jeopolitik tarihi bir hayli karışıktır: Bölgeler, eyaletler gruplaşarak birleşmişler, ayrılmışlar ve tekrar birleşmişlerdir. 1867'de Dominion statüsüne giren Kanada'da Nova Scotia, New Brunswick, Quebec ve Ontario eyaletleri birleşmişler, diğer bölgeler de birliğe sonradan katılmışlardır.

İlk localar 1740'lı yıllarda Nova Scotia'da, 1750'li yıllarda da Quebec'de kuruldular. İlk locaların çoğu askeri localardı (askeri birliklere bağlı muntazam, ancak seyyar localar). 1858'de tüm Kanada'yı kapsadığını iddia eden bir Büyük Loca Ontario'da kuruldu, bu Bü. L. ya Quebec locaları da katıldı. Kanada'nın istiklalinden sonra eyaletlerin çoğunda birer Büyük Loca kuruldu, ilk Büyük Locanın adı da "Ontario Eyaletinde Kanada Büyük Locası" olarak değiştirildi.

Benzer tarih, örf ve adetlere sahip olan Kanada Büyük Localarını ayrı ayrı incelemek yerine, tipik üç Büyük Loca olarak British Columbia, Nova Scotia ve Quebec'i ele alacağız.

BRITISH COLUMBIA: 18700 K. , 170 Loca

Tarih: 1858 yılında bölgede altın bulunmasıyla akın etmeye başlayan beyazlardan önce nüfus tümüyle Kızılderiliydi. 1871'den önce İngiltere British Columbia Bölge Büyük Locasına bağlı dört loca ve İskoçya British Columbia Bölge Büyük Locasına bağlı beş loca faaldi. 1871 yılında bu iki Bölge Büyük Locası birleşerek British Columbia Büyük Locasını kurdular. Başlangıçta yeni Büyük Locanın gelişmesi yavaş oldu. Madencilığe bağlı nüfus seyyaldi, yerleşik nüfus ise azınlıktaydı. Yeni Büyük Loca kendine bağlı locaları çalışacakları Rit bakımından serbest bırakınca, British Columbia'da tüm Kuzey Amerika jürisdiksiyonlarına göre en geniş rit ve ritüel yelpazesi oluştu.

Ziyaretçi için notlar:

Ritler: En sık uygulanan ritler İngiliz "Emulation", temelde Amerikan "Webb" tipinde "Ancient" ve "Canadi-

an" Ritleridir. "Canadian" Riti Ontario'da gelişen ve bünyesinde birçok İskoç ögesi bulunduran temelde İngiliz tipinde bir ritdir. Bunların dışında, İngiliz "Oxford". "Revised English" ve "Australian" ritleri de British Columbia'da uygulanır.

Kıyafet: Kardeşler koyu renk elbise ve görevliler smoking giyerler. Mesaiden sonra hafif bir yemek yenir ve yemek esnasında ritüellik tostlara yer verilir (Kraliçeye, Büyük Üstat ve Büyük Loca'ya, Ziyaretçilere, Dünya'daki tüm yoksul masonlara).

Ziyaretçilerin kısa bir cevap vermeleri beklenir. Ziyaretçilerden yemek parası alınmaz. Loca binalarında bar bulunmakla beraber yeşilaycı localar da vardır. Barda içilen içkilerin bedeli loca tarafından karşılanmaz ve ziyaretçi içkisinin parasını öder.

Regalya: İngiltere ile aynıdır, ziyaretçi K. kendi regalyasını getirmelidir.

Yönetim: Amerikan Büyük Locaları gibi seçim esasına dayanır. Eyalette 27 Bölge ve her Bölgenin başında bir Büyük Üstad Yardımcısı vardır.

Toplantılar: Yaz aylarının dışında localar ayda bir toplanırlar. Toplantı başlangıç saati genelde 19.30 dur. Ziyaretçi Kardeş sınava tabi tutulacağından erkence gelmesi tavsiye edilir.

NOVA SCOTIA: 10400 Kardeş, 116 Loca.

Dünyada en yoğun Mason Nüfusunun bulunduğu bu ülkede, yaklaşık olarak, çocuklar ve yaşlılar da dahil olmak üzere, her 100 erkeğin 10'u masondur.

Tarih: Massachussetts Büyük Locasından aldığı beratla 1740 yılında bölgede ilk defa bir askeri loca kuruldu. İlk yerleşik loca ise, 1750 yılında beratını "Modernler"den almakla beraber, sonradan "Antients"lere katılan St. Andrew's Locasıdır. Nova Scotia Bü. L. sınıfın matrikül cetvelinde 1 No. ile kayıtlı olan bu loca halen faaldir. 1866 yılında İngiliz ve İskoç locaları birleşerek bir Büyük Loca kurdular. Bu kuruluşa katılmayan ve 1815 yılında İngiltereden beratını alan 398 No.lu "Royal Standard Lodge" Halifax'da eski statüsünde (İngiltere'ye bağlı olarak) çalışmalarını sürdürmektedir.

Ziyaretçi için Notlar:

– **Rit:** Locaların büyük çoğunluğu ABD Webb Ritine yakın bir "Ancient York" Ritine göre çalışırlar. Bazı localarda da Emulation Riti uygulanır.

Kıyafet: Smoking, alternatif olarak koyu renk elbise.

Yemek: Çalışmalardan sonra, ABD stilinde hafif bir yemek yenir. Ritüellik tost listesi çoğunlukla uygulanmaz, ancak ziyaretçi K.in kısa bir konuşma yapması beklenebilir.

Toplantı: Localar ayda bir olağan toplantılarını yaparlar, bazen de ek olarak olağanüstü toplantılar da tertip ederler, bu toplantılarda da daha çok tekris ve terfi törenleri icra edilir. Kararlar 3 cü derecede alınır.

Büyük Loca bir tüzük maddesiyle alkol kullanımını yasaklamıştır, yemeklerde şerefe tost içilmemesinin de nedeni budur.

Regalya: İngiltere ile aynıdır. Ziyaretçi K. kendi regalyasını getirmelidir.

Yönetim: Büyük Kurul üyeleri seçimle göreve gelirler. Eyalet bölgelere bölünmüştür ve her bölgenin başında bir Büyük Üstat Yardımcısı vardır.

Yaşlılar Yurdu: Halifax'ın 45 mil mesafesinde 60 yaşlıyı barındıracak kapasitede ihtiyarlar yurdu 1908 yılında kurulmuştur. Tesisin misafir yaşlıları çoğunlukla kadındır. İftihar konusu edilen bu tesise geziler teşvik edilmektedir.

QUEBEC (KEBEK): 99 Loca, 7900 Kardeş

Tarih:

Quebec ülkenin ilk yerleşim bölgelerinin bulunduğu, çoğunlukla Fransızca konuşulan bir eyaletidir. İlk loca 1760 yılında, Quebec'i Fransızlardan zapt eden İngiliz ordusuna ait bir askeri loca olmuştur. 1768'de beş askeri loca birleşerek İngiliz "Moderns"lere bağlı bir Bölge Büyük Locası kurdular. 1791'de bu localar "Antients" lere geçtiler. İngiltere Birleşik Büyük Locasının kurulduğu 1813 yılında Quebec de yedi askeri locayla 13 yerleşik loca vardı. 1855'de Ontario'da, yalnızca Quebec ve Ontario'yu kapsayan bir Büyük Loca kurulunca, locaların çoğu bu yeni teşekküle katıldılar. Müstakil Quebec Büyük Locası ise 1869'da kuruldu. 1880'de Kanada Büyük Locasına (Ontario) bağlı tek loca kalmıştı, Quebec Büyük Locasına katılmayarak

İngiltere Büyük Locasına bağlı kalan 2 loca da vardır. (374 No. lu St. Paul's Locası ile, 440 No.lu St. Georges Locası).

Ziyaretçi için notlar: Localar genelinde "Canadian" ritüelini kullanırlar. "Canadian" Riti İngiliz, İskoç ve Webb öğelerini taşır. "Canadian" ritüelleri Fransızcaya çevrilerek, Fransızca çalışan localarda da aynen kullanılmaktadır. Çoğunlukta olan Fransız kökenli nüfusun Masonluğa yeni olarak ilgi göstermiş olması loca ve Kardeş sayısının nisbetten az olmasının nedenidir.

Kıyafet: Tercihen smoking.

Toplantı: Toplantı saati genelde 19.30'dur. Localar ayda bir toplanırlar, kararlar 3. cü dereceden alınır, aynı gün tekris, terfi ve 3. cü derecede çalışma olabilir. Localar bazen olağan üstü toplantılar da tertip ederler. Mesaiden sonra basit bir yemek yenir. Resmi agap İs'ad törenini takip eder. Ziyaretçi K.lerin kısa bir konuşma yapmaları beklenir. Ziyaretçilerden yemek parası alınmaz.

Yönetim: Büyük Görevliler seçimle göreve gelirler. 9 Bölgenin başında birer Büyük Üstat Yardımcısı vardır.

Regalya: İngiliz tipinde regalyalar kullanılır, ziyaretçi K. kendi regalyasını getirmelidir.

Not: Kanada Büyük Localarının adresleri sekreterliğimizden temin edilebilir.

* * *

MERAK ETTİKLERİNİZ:

EĞİTİM ÇALIŞMALARI VE EĞİTİM LOCALARI İLE İLGİLİ YAYGIN UYGULAMALAR:

1. Anglo- Sakson ülkelerde eğitim:

Her locanın bir eğitim locası vardır. Üye mevcudu az alan localar bir araya gelerek bir eğitim locası kurabilirler. Bu eğitim locaları haftada bir, onbeşte bir veya ayda bir gibi bir frekansla çalışırlar. Pahalı olan Mâ. kirası ödememek için , Bü. Gör. kurulunun onayı alınmak şartıyla, bir ev veya bir pub'ın üst katı toplantı yeri olabilir. Toplantı yerinin tahsis edilmesi söz konusu değildir. Locanın başkanı bilgili ve deneyimli bir Ön. Üs. Muh.dir. Bu ülkelerde ritüel ezbere icra edildiğinden, birinci amaç tüm görevlilerle ilerde görev alacaklara ritüeli ezberletmek ve provasını yaparak uygulamada akıcılık sağlamaktır. Kardeşler, Üs. Muh.lik kürsüsü dahil, tüm kürsülerde deneyim kazanırlar. Bu arada ritüelin ezoterik anlatımı da ihmal edilmez.

2. Fransa'da eğitim:

Fransa'da bazı locaların İngiltere modelinde eğitim locaları vardır. Bunların dışında, Vâdilerde birer eğitim locası vardır. Bu eğitim locaları bir nevi uzman eğitimciler localarıdır, seyrek frekansta toplanırlar ve loca görevlilerine eğitim verirler.

Kardeşlerin eğitimine gelince, iki ayrı yöntem uygulanır: (eğitim locası olan locaların dışında)

1. Localar arada sırada eğitim konulu toplantılar yaparlar.

2. 1. Nâ. ile 2. Nâ. Loca kardeşlerine, çalışma saatlerinin dışında, Mâ.de gerekli eğitimi verirler.

Yukarıdaki uygulama esnasında bir sorunla karşılaşıldığında, Vâdi Eğitim Locasına başvurularak bir uzman K.in gelip olayı aydınlatması sağlanır.

Eğitim localarının bulunmadığı bölgelerde eğitim seminerleri de düzenlenir.

Üs. Muh.lerin eğitimi:

Vâdilerde İs'ad edilmiş Üs. Muh.ler locaları vardır. (Paris'de, 333 No'lu Les Fidèles d'Amour Locası). Bu localar ayda bir toplanarak İs'ad edilmiş Üs. Muh. ritüelini ezoterik açıdan kısım kısım incelerler. Üç yıllık bir programla ritüelin tümü elden geçer. Bu arada, Üs. Muh. lik görevinin sorumlulukları ve görevleri ayrıntılarıyla tartışılır ve böylece uygulamada yeknesaklık temin edilir.

3. Belçika, Lüksemburg gibi loca sayısı az olan ülkelerde eğitim:

Eğitim görevi Nâzırlara verilmiştir. Nâzırlar bu görevi, Mâ. içinde ve normal çalışma saatlerinin dışında, yerine getirirler.

Masonların Dünyasında Bir Gezinti

YURT İÇİNDEN HABERLER

BÜ. HA. LEVHASI:

Sevgili Kardeşlerim,

Locaların fikrî mesaisini tanzim ve çalışmaların istikametini göstermek için geçen yıl düzenlediğim raporumda, "MASONLUĞU TANITMA" konusunu önermiştim. Yıl boyunca Localarımızın bu konuyu işlediklerini görerek mutlu oldum.

1995 yılı için sizlere değişik bir önerim var :

Haydi, bu yıl "VEFA" konusunu işleyelim. Ancak, dikkatinizi şu hususa çekmek isterim:

"Bu konu sadece teorik-kuramsal olarak değil, pratik-uygulamalı olarak da işlenebilir".

Zaten benim de sizlerden istediğim işte budur: konuyu her iki yönüyle işlemek ve uygulamak.

VEFA, lûgat anlamıyla, "sözünde durma, dostluğu devam ettirme" manasına geliyor. Vefasız'ın karşılığı "sözünde, SEVGİ'sinde durmayan"dır.

Sizler, tekrisinizde, Kardeşlerinizin yardımına koşacağınıza, insanların mutluluğuna çalışacağınıza yemin ettiniz. Geliniz, yaşlı, hasta kardeşlerinizi, dul hemşirelerinizi arayınız, ziyaret ediniz, ihtiyaçlarını karşılayınız, Masonların vefakârlığını gösteriniz. Gönlünüz bu görevinizi yerine getirmekten, onların hayır dualarını almaktan duyacağınız huzur, mutluluk ve gurur ile dolu olarak, bu defa VEFA'nın Masonik yorumunu yapınız.

Hepinizi Kardeşçe sevgilerimle, saygılarımla kucaklıyorum Kardeşlerim.

Reşit ATA
Büyük Hatip

TÜRKAY LOCASI, FRANKFURT :

Şehit Emniyet Mensupları yararına düzenlemiş olduğu İdil Biret resitalinden elde edilen 10.000.- DM lık hasılat, 26 Ekim 1994 tarihinde İş Bankası Ankara, Yenişehir Şubesinin 4218KA057708 No.lu çekiyle T.C. Emniyet Genel Müdürlüğüne teslim edilmiştir. Locanın Üs. Muh. P. Muh. Melih Cangör K.e ve İdil Biret Hanımefendiye teşekkür ederiz.

ANADOLU SAN'AT GECESİ.

12 Kasım 1994 günü Muh. Anadolu L'nın Hidiv Kasrında tertip ettiği 9. cu san'at gecesinde san'atçı İdil Biret'in olağanüstü resitalini dinledik. San'atçı programında aşağıda gösterilen eserleri çaldı ve konserin sonunda ayakta alkışlandı.

Chopin 24 Prelüd

Brahms 3. Senfoniden "Allegretto"
(Piyano uyarlaması İdil Biret tarafından)

Brahms "Güzel Magelone" dizisinin iki şarkı
(Piyano uyarlaması İdil Biret tarafından)

Konserden sonra Bü. Üstadı temsilen P. Muh. Yusuf Nomal K. İdil Biret Hanımefendiye bir hatıra plaketi, Üs. Muh. Fatih Orbay K. de, hasta haline rağmen gelen P. Muh. Cevat Memduh Altar K.e İdil Biret'in CD üzerindeki komple eserlerini, Kardeşlerin alkışları arasında, takdim etti.

Konserden sonra oda müziği orkestrası refakatinde toplu bir yemek yendi.

*İzmir Vadisi muhabirimiz
Behzat OKAY K.: bildiriyor.*

MUH.. ZUR TREUE L..SININ İZMİR ZİYARETİ

Berlinde 1872 yılında kurulmuş olan Muh. Zur Treue (Sadakat) L. sından onbir K. ve yedi Hemşire 30. Eylül. 1994 - 4. Ekim 1994 arası İzmir Vadisinde Mum. Işın L. sına ziyaret etti. Ziyaret 30. Eylül Cuma akşamı Muh. Işın L.sı Üs. Muh. Teoman GÜRGAN ve L. KK. lerinin havaalanında konukları karşılaması ile başladı. Beraberce İzmirin tarihi yapıtlarından Asansör'deki restoran'a gidildi, yemek yendi.

Cumartesi sabah konuk KK. ve hemşireler Muh. Işın L. KK. i tarafından İzmirin tarihi yerlerine Kemer, Kadifekale, Agora ve Arkeoloji Müzesi'ne götürüldü. Yabancı dil bilen KK. tarafından bu yerler hakkında bilgilendirildi. Gün, Güzelbahçe'de deniz kenarında yenen yemekle noktalandı.

Pazar günü İzmir dışına ayrılmıştı. Muh. Işın L. Üs. Muh. bazı KK. ve hemşirelerle beraber Selçuk üzerinden Antik Efes Harabeleri'ne gidildi. Oradan Meryemana'ya çıkıldı ve konukların Meryemana'yı ziyareti sağlandı. Kuşadası'na geçildi ve bu turistik sahil kasabamız tanıtıldı.

3. Ekim. 1994 Pazartesi günü konuklar serbest kaldılar ve İzmir'i gönüllerince gezdiler.

Akşama Muh. Işın L. sının 1. derecede toplantısı vardı. Konuk KK. toplantının açılışından sonra usulüne uygun olarak içeriye alındı ve dereceleri-ne göre oturtuldu. Gündemde Muh. Fahrettin ŞENGEL K. in Almanca ola-

rak hazırladığı "Türk Mason Tarihi" hakkındaki konuşma vardı. Konuşmanın Türkçesi L. KK. ine dağıtılmıştı.

Konuşmadan sonra Üs. Muh. temsilcisi Helmut HIRTZ K. "Alman Masonluğu ve Muh. Zur Treue L. hakkında bilgi verdi. Konuşma Hayri ÜNAL K. tarafından anında Türkçeye çevrildi. Konuşmanın İkinci Dünya Savaşı ve sonrasını anlatan bölümü dergimizi okuyan KK.e de yararlı olacağı düşüncesiyle aşağıya alındı.

"16 Temmuz. 1935 de L. bütün ışıklarını söndürmüştür. Karanlık günler başlamıştır. L. nın son oturumunu yöneten George Schönberne'in KK. lere son konuşması cesur bir ifade taşır.

"Gelecek bizler için geçici olarak karanlık ve görülmezdir. Buna rağmen Kutsal Işık, parçalanmamış inanç, yıkılmamış dayanma gücü sayesinde bu günler geride kalacaktır. Ne zaman olacaktır? Hangi uğraş ve tehlikeler uğruna? Evet sevgili kardeşlerim. Bunu kim bilebilir? Fakat biz inançlarımızı yitirmiyoruz.

Biz bu göğü, bu toprağı yaratmışa inanıyoruz. Yaşayan birşey kaybolmaz. Her kayboluşun bir yeniden doğuşu vardır.

İn fide Virtus (Sadakat'a inan)"

"Resmi L çalışmalarını olmamasına rağmen Muh. Zur Treue L. KK.leri her iki haftada bir, pazar yürüyüşü düzenlediler. Böylelikle 4. kasım. 1937 de 377.nci yürüyüşü onbeş katılımcı kardeş, Dahlendorg kasabasına yaptılar. 17. şubat. 1945 de bu sayı 522 olmuş ve altı kardeş katılabilmmişti. Bu yürüyüş son olmuştur. Savaş sonrası 2. haziran

1945 de KK. yine toplanmış, karanlık günler son bulmuştur. Fritz Hagen K. bisikleti ile dolaşmış, savaşta sağ kalanları bulmaya çalışmıştır.

Toplantılar fevkalade zor şartlar altında geçiyordu. Yıkık duvarlar her çalışmada her K. in beraberinde getirdiği tuğlalarla örülüyordu. Çalışmalardan sonra K. sofrası kuruluyor, soba üzerinde mercimek çorbası pişirilip içiliyordu."

Konuşmanın devamında Berlin duvarı'nın çalışmalara olumsuz etkisi, KK. lerin bu çalışmaları aşabilmek için çabaları, Masonik Gençlik Kuruluşları'nın diğer ülkelerin genç Ma. KK. leri ile ortak çalışmaları, L.nın düzenli olarak çıkardığı gazete, çağrı ile gelen sanatçı, bilim adamı, din adamı, tarihçiler v.s. konuşmacıların yaptıkları konuşmalar hakkında değerli bilgiler sunuldu. Konuşmayı takiben Bü. L. larının 250. ci kuruluş yılı nedeniyle bastırılan kitabı Üs. Muh. e hediye etti. Bu kitap daha sonra İzmir Vadisi kütüphanesinde yerini aldı.

Daha sonra Milli Bü. L. temsilcisi Horst D. Gagner K. Bü. L. mıza hediye ettiği porselen tabağı toplantıya katılan P. Muh. Adem GÜLER K.e sundu.

Üs. Muh. Teoman GÜRGAN konuk KK.lere Gümüş kabartmalı Artemis tablosu armağan etti ve Üs. Muh. temsilcisi Hirtz K. e Işın L. bijusu taktı. Ve bu ziyaretin Dünya Masonluğu için kardeşlik zincirinin büyümesi ve güçlenmesini sağlayacak yararlı bir ziyaret olduğunu söyledi. Konuk KK. lerin onuruna alkışta Işın L. KK. lerinin kendisine katılmalarını istedi.

Muh. Zur Treue L. Üs. Muh. temsilcisi de İzmir'de gördükleri sıcak ilgi ve K. sevgisi için konuk KK. lerin Türk Masonluğu adına Işın L. KK.leri için alkışa katılmalarını istedi ve Türk Ma. KK.lerini Berlin'de görmek, kendilerini konuk etmekten mutluluk duyacaklarını dile getirdi.

Daha sonra hemşirelerin de katıldığı yemeğe geçildi. Üs. Muh. Teo-

man GÜRGAN yemekte konuk kardeşlere Işın L. anahtarlığı, konuk hemşirelere de iğne oyalı yazmalar armağan etti.

4. ekim. 1994 Salı sabahı konuk KK.ler ve hemşireler İstanbul üzerinden Berlin'e uçmak üzere mutlu ve K.lik sevgisiyle dolu ayrıldılar.

Geride sevgi dolu saygın anılar bıraktılar.

YURT DIŞINDAN HABERLER

AVRUPA BÜYÜK SEKRETERLER KONFERANSI:

6 Ekim 1994 tarihinde Edinburgh'da toplanan Avrupa Büyük Sekreterler toplantısına Türkiye Büyük Locasını temsilen Bü. Sek. Yrd. Celil Layıktez K. katıldı.

DIŞ MASONİK BASINDA TÜRKİYE :

The
Tasmanian
Mason,
Haziran 1994
(s. 5)

Türk Mason tarihini 85. yıl broşürümüzün İngilizce metninden alarak aynen yayınladılar.

THE TASMANIAN MASON — June, 1994 — Page 5

DE

Edited by RW. Bro Murray Yaxley
Co-ordinator of Fraternal Relations
for the Grand Lodges of Australasia

Freemasonry in Europe

Turkey

Freemasons in Turkey recently celebrated the eighty fifth anniversary of the formation of the Grand Lodge of Turkey. Although there are traces of lodges in the main cities of the Ottoman Empire from 1730 onwards, freemasonry suffered many trials and tribulations so that a Grand Lodge of Turkey was not formed until 1909.

Currently there are one hundred and eleven lodges of which three work in English, three in French, two in Greek and one in German. The total membership on 9th February, 1994 was 8472 and the rate of growth is 9 per

cent per annum with all lodges having long waiting lists of applicants.

The Koran, Old and New Testaments are simultaneously displayed in the Lodge. The Grand Lodge of Turkey has been prominent in the formation of charitable organisations. It has recently started a program to build old age homes, a geriatric hospital and it has established a scholarship program for needy students of both sexes.

As in many European countries there is also an irregular body which styles itself as a grand lodge. Intending visitors to Turkey should seek advice before they leave Australia.

Italy

Italian freemasonry has suffered severe and mostly unwarranted criticism in recent times. It seems to

approximately 600 Lodges with a total of approximately 15,000 brethren. Brethren from four lodges recently caused a stir when they formed a breakaway body under a former, now discredited Grand Master.

Masonic Square,
Eylül 1994, Londra
(s. 172)

Türkiye'de Masonik nikâh teyidinin yapıldığını vurgulayan bu yazıda bu merasimin muntazam büyük localar arasında yalnız Türkiye'de uygulandığı ifade edilmektedir.

Freemason (Yeni Zelanda)
(Cilt 22, Sayı 3, 1994)

Avrupa seyahatinin anılarını yazan M. H. Alford K. Gelibolu'da Anzak gününde kabristanı ziyaret ederek dinsel ayine katıldığını, Truva ve Efes gezilerinden sonra İstanbul'a gelerek binalarımızı gezdiğini anlatıyor ve

Mâ. lerimizin tezyinatını Yeni Zelanda Mâ.leri karşılatırıyor

Seyahatinin son merhalesinde bu K. Londra'da Quatour Coronati Araştırma Locasının bir toplantısına katılıyor. Toplantıda bir İskoç tarihçi spekülâtif masonluğun İskoçya'da başladığını vurgulayan bir konuşma yapmış. Ancak tarihçi mason olmadığından loca normal çalışmasını tamamlayarak kapandıktan sonra, Kardeşler regalyalarını çıkarmışlar ve tarihçi Dr. Stevenson, kızlı erkekli öğrencileri grubu ile birlikte Mâ. de alınmış, konuşmasını müteakip tartışma açılmış, sonra da hep beraber aynı adresteki lokantada yemek yemiş.

MASONIC SQUARE MAGAZINE (Eylül 1994)

Okuyucu Mektupları

MASON EŞLERİ:

Haziran sayınızda Mrs. J. Jones imzalı, "Yalnız Dullar İçin Değil" başlıklı bir mektubu yayınladınız. Bu yazıda, mason eşlerinin bir araya gelebilmek için neden kocalarının ölümünü bekledikleri sorulmaktadır.

Doğu Lancashire'de ve daha başka yörelerde kurulan "Masonic Fellowship Groups"larının (Masonik Dostluk Grupları) başarısı Shropshire'de bu türden, her ikisi de fevkaledede popüler olmak üzere, iki grubun kurulmasına vesile olmuştur. Bölge Büyük Üstadı, Pek Muh. Douglas Brown Wittingham Kardeşin aktif desteği bu grupların kurulmasına imkân tanımıştır. Başlangıçta, Bölge Büyük Locası ile birkaç bireysel loca mali destek vermişlerdir.

Shrewsbury Masonic Fellowship'in 195 üyesi öğle yemeğinde toplanırlar, yemekten sonra da bir konferans verilir. Üyelik aidatı yoktur, cemiyetin günlük masrafları organize edilen piyangolarla karşılanır. Cemiyete üye olmanın tek şartı bir masonun akrabası ya da yakını olmaktır ve üyelerin çoğunun yaşı emeklilik yaşına yakındır.

Üye sayısının çokluğu başarılı bir görev yaptığımızın işaretidir. Dostluk, beraberlik, sosyal faaliyet ve muhtaç insanlara yardımı organize etmek için bir küçük komitenin motivasyonu ile bu işe biraz zaman ayırması yeterlidir.

Margaret Love
Shrewsbury Masonic Fellowship Secretary

ANITKABİR

[illegible]

LOCA	ŞEHİR	PROGRAM	TARİH

7 - Sergi İstanbul ya da İzmir'de değildi.

ÜN VAN	ÜL KE	HEDİ YE	AY
BÜYÜK I. NAZIR	İNGİLTERE	HEYKEL	OCAK
BÜYÜK II. NAZIR	AVUSTURYA	TABLO	NİSAN
BÜYÜK SEKRETER	FRANSA	SERAMİK	MAYIS
BÜYÜK HATİP	İSVİÇRE	TABAK	MART
BÜYÜK SEK. YARD.	ALMANYA	HALI	ŞUBAT

SYNOPSIS

TESVİYE, November 1994

The cover pictures depict freemasons' visit to the Mausoleum of Kemal Atatürk, the founder of the secular Turkish Republic, on Republic day, the 29th October 1994. This visit was an answer to the fundamentalists attacks on laicism in Turkey.

P. 2- From the Editor:

— Panel on Republic Day centering on democracy and laicism.

— Lord Elgin, PGM of the Grand Lodge of Scotland, had consacrated the Grand Lodge of Turkey in 1965. He now would be willing to reintroduce Royal Arch Chapters in this country.

— The series for "visiting brethren" will be terminated in this issue with "Canada" as the last topic. The series was based on Bro. Kent Henderson's "Masonic World Guide" brought up to date and somewhat modified with data obtained from our Secretariat files.

P.3- Grand Master's inscription in the visitors' book at the Mausoleum.

P.4- Visit to the Mausoleum and panel:

— Evolution of the legal system from the reforms of mid 19th. Century up to today.

— Evolution of the social order in the same period, disadvantages of the Holy Koran beeing printed in Arabic script and language. Reformation had started in the western world with the translation of the Bible from latin to modern languages.

— Evolution of the economy in the 20th. century.

P.6- Original portrait of Atatürk in his youth.

P.7- Numerological importance of the figure 19 in Atatürk's life.

P.8- Sayings from Atatürk.

P.9- The Rolay Arch Degree.

P.12- and 13- First pages of R.A. Charters delivered from the Supreme Grand Royal Arch Chapter of Scotland in the 1860s.

P.14- The Mark Master Degree.

P.16- Builders' marks in the fortification walls of İstanbul (4th-9th cent.)

P.17- Royal Ark Mariner Degree.

P.20- From the Grand Orator: Attitude of brethren at table.

P.21- From ancient Masonic magazines: Foreign relations in 1933.

P.22- New titles in our library.

P.23-28- Pictures of the founders of the Supreme Council in Turkey in 1909,

reprint of original minutes in French of the first assembly of this S.C. and their translation into Turkish.

P.29- Canada

P.32- What you are curious about: Masonic instruction systems in Anglo-Saxon countries, France, Belgium and Luxembourg.

P.33- The Grand Orator, Bro. Reşit Ata suggests the topic of "fidelity" as a working subject for the coming year.

P.34- Türkiye Lodge in Frankfurt (ACGL) has donated 10.000 DM for the benefit of orphans from clashes in South-East Turkey.

— Anadolu Lodge No. 075 has organized a ladies' night with a concert given by pianist İdil Biret.

— Visit of Brethren from Lodge Zur Treue (Berlin) to İzmir.

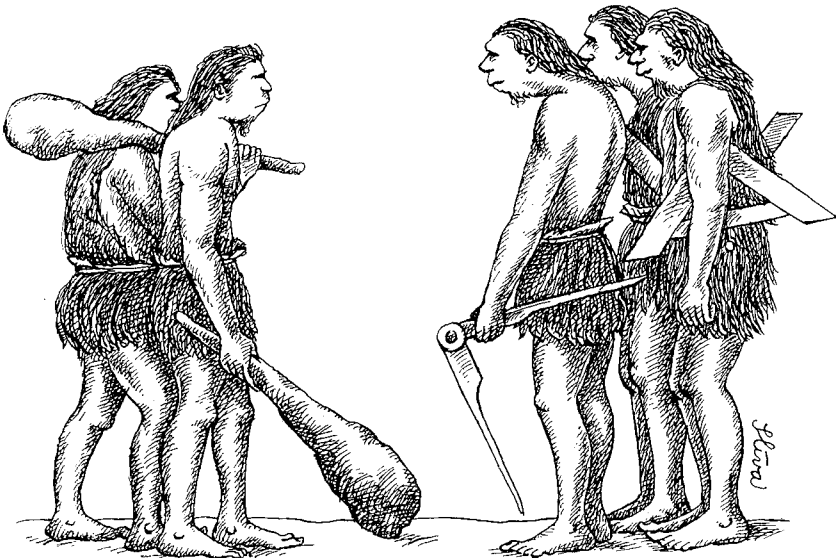
P.36- Grand Secretaries' Conference in Edinburgh.

— Articles about Turkish Freemasonry in the foreign press.

P.37- Translation of a "letter to the editor" in Masonic Square Magazine, Sept. 1994 about masonic wives' organization in Shropshire, England.

P.40- Caricature by Jiri Sliva

JIRI SLIVA

29 EKİM 1994

